

Anexa nr. 1
la Ordinul Agenției Naționale
pentru Siguranța Alimentelor
nr. 46 din 27.02.2014

**Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
Boala de Newcastle
(pseudopesta aviară)**

Data ultimei revizii: 20.02.2014

CUPRINSUL

ABREVIERI

PREVEDERI GENERALE

Obiective

Definiții

INTRODUCERE

Scurt istoric

Etiologie

Răspândire și importanță

Caractere epizootologice

Modul de contaminare cu pseudopesta aviara

Perioada de incubație

Diagnosticarea clinică a pseudopestei aviare

CAPITOLUL I. PREVEDERI LEGISLATIVE

Baza legală pentru controlul bolii de Newcastle

Prevederi pentru domenii specifice

CAPITOLUL II. LANȚUL DE COMANDĂ

Secțiunea 1 Structuri specifice permanente ale lanțului de comandă

Secțiunea 2 Structuri de necesitate ale lanțului de comandă

Secțiunea 3 Raportul epizootic

CAPITOLUL III. RESURSE DE PERSONAL ȘI TEHNICE

Secțiunea 1 Resurse de personal pentru CNCB și CLCB

Secțiunea 2 Resurse tehnice pentru Centrul Național de Combatere a Bolii

Secțiunea 3 Resurse tehnice pentru Centrul local de combatere a bolii

Secțiunea 4 Resurse necesare în cazul eradicării bolii de Newcastle (echipament și facilități)

CAPITOLUL IV. DIAGNOSTICUL DE LABORATOR

CAPITOLUL V. VACCINAREA DE NECESITATE

Secțiunea 1 Instituirea vaccinării de necesitate

Secțiunea 2 Instituirea centrului de vaccinare de necesitate

Secțiunea 3 Acțiunile campaniei de vaccinare de necesitate

Secțiunea 4 Distrugerea vaccinurilor neutilizate

Secțiunea 5 Dezinfectarea și distrugerea utilajului. Dezinfecția personalului

Secțiunea 6 Repartizarea lucrului echipei de vaccinare de necesitate

Secțiunea 7 Imunitatea și infecția ascunsă. Focare secundare

Secțiunea 8 Examinările clinice ulterioare și finalizarea vaccinării

CAPITOLUL VI. EXERCITII ȘI TRENING

CAPITOLUL VII. PROGRAME DE INFORMARE ȘI CONȘTIENTIZARE A POPULAȚIEI

CAPITOLUL VIII . DISTRUGEREA CADAVRELOR ÎN CAZUL UNEI EPIDEMII MAJORE

CAPITOLUL IX. PREVEDERILE DE FINANȚARE

ANEXE

ABREVIERI

ANSA: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

CNCB: Centrul Național de Combatere al Bolilor

CLCB: Centrul Local de Combatere al Bolilor

MAIA: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

DSSV: Direcția Supraveghere Sanitar Veterinară

I.P. CRDV: I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar

LDSA: Laboratorul de Diagnostic Sănătate Animală

BN: Boala de Newcastle

GNE: Grupul Național de Experți

GLE: Grupul Local de Experți

DRSA: Direcția raională pentru siguranța alimentelor

DMSA: Direcția municipală pentru siguranța alimentelor

PREVEDERI GENERALE

Obiective

Prezentul plan de contingență (în continuare – Plan) stabilește măsurile ce se aplică în eventualitatea apariției unui focar de boala de Newcastle.

Acest Plan de contingență stabilește cadrul legal în care se va interveni pentru controlul și combaterea bolii de Newcastle în Republica Moldova. El descrie structurile strategice, tactice și de comandă ce vor interveni atât în cazurile de suspiciune, cât și în cele de confirmare a unui caz de pseudopestă aviară la păsări.

Pentru buna îndeplinire a prevederilor acestui plan, trebuie să existe acces la dotări, echipamente, antiseptice și dezinfectante, produse biologice, personal și la alte materiale corespunzătoare necesare pentru eradicarea rapidă și eficientă a focarului de boală. Prezentul Plan a fost elaborat pentru a îndeplini cerințele stipulate de Ordinul Nr. 164 din 11.07.2006 cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind profilaxia, supravegherea și combaterea bolii de Newcastle (pseudopesta aviară) (în continuare Norma sanitar - veterinară), publicat: 02.03.2007 în Monitorul Oficial Nr. 029.

El este aplicabil pentru păsările domestice și sălbatice (migratoare și sinantropice) și este parte a unui set mai larg de activități care contribuie la prevenirea apariției de noi focare (în localitățile deja afectate) și include măsuri pentru îmbunătățirea sistemelor de supraveghere a bolii de Newcastle, educarea generală a specialiștilor și fermierilor în vederea unei reacții prompte în cazul unor alerte de boală și a reducerii riscului de apariție a bolii.

Procedurile detaliate care vor fi adoptate de către serviciile veterinare, personalul din teritoriu și de liderii Centrului Local de Combatere al Bolii în eventualitatea unui focar de pseudopesta aviară, sunt stabilite în Manualul operațional pentru pseudopesta aviară care face parte din prezentul Plan de contingență.

În Planul de contingență și în Manualul operațional, vor fi descrise măsurile de control a bolii, înțelegând prin aceasta o supraveghere competentă a efectivelor de păsări, îmbunătățirea sistemelor de biosecuritate în exploatații și în târguri/piețe, precum și educarea și informarea populației din comunitățile rurale în care se află exploatații de păsări, asupra semnelor de boală și a măsurilor ce trebuie aplicate pentru menținerea statusului indemn al fermelor și pentru reducerea riscului de contaminare.

Acest Plan va fi revizuit și îmbunătățit ori de câte ori este necesar, dar cel puțin odată la fiecare 5 ani.

Definiții

În sensul prezentului Plan, termenii de mai jos se definesc după cum urmează:
păsări domestice sănătoase clinic - sînt păsările care nu prezintă semne clinice de boală și provin din țări, teritorii sau ferme îndemne de boala de Newcastle;

păsări domestice condiționat sănătoase - sînt păsările care nu prezintă semne clinice de boală, dar provin din teritorii sau ferme în care au fost diagnosticate cazuri de boala de Newcastle;

pasări domestice infectate - pasări la care s-a confirmat oficial diagnosticul de boală de Newcastle, pe baza unui buletin de analiză emis de un laborator sanitar veterinar oficial;

păsări domestice suspecte de infecție - pasări care prezintă semne clinice care pot fi atribuite bolii de Newcastle;

pasări domestice suspecte de contaminare - pasările care au fost expuse direct sau indirect la contactul cu virusul bolii de Newcastle;

pasăre sălbatică - înseamnă orice pasăre care trăiește liber, care nu este ținută în orice fel de exploatație;

alte pasări captive - înseamnă orice tip de pasăre, în afară de pasările domestice, care este ținută în captivitate pentru orice alt motiv în afara celor la care se face referire la pasările domestice, incluzându-le pe acelea păstrate pentru spectacole, concursuri, expoziții, competiții, reproducție, vânzare;

zonă de protecție - teritoriul cu o rază de cel puțin 3 km în jurul focarului, stabilit de autoritatea sanitară veterinară competentă teritorială;

zona de supraveghere - teritoriul cu o rază de cel puțin 10 km ce include zona de protecție, din jurul focarului stabilită de către autoritatea sanitară veterinară competentă teritorială;

exploatație de pasări - orice adăpost sau construcție în care sînt cazate, întreținute sau exploatate pasările;

probă pozitivă - organe, fragmente de organe sau produse biologice provenite de la pasări la care, prin examene de laborator, s-a confirmat diagnosticul BN;

probă negativă - organe, fragmente de organe sau produse biologice provenite de la pasări la care, prin examenul de laborator, nu s-a confirmat diagnosticul BN;

exploatație - înseamnă orice suprafață agricolă sau de altă natură, incluzând stații de incubație, circuri, grădini zoologice, magazine de pasări, piețe de pasări, unde pasările domestice sau alte pasări captive sunt crescute sau exploatate;

exploatație comercială pentru pasări domestice - înseamnă o exploatație unde pasările domestice sunt ținute pentru scopuri comerciale;

exploatație non-comercială - înseamnă o exploatație unde pasările domestice sau alte pasări captive sunt ținute de către proprietarii lor pentru consumul sau utilizarea proprie a acestora sau ca pasări de companie;

efectiv - înseamnă toate pasările domestice sau alte pasări captive din cadrul unei singure unități productive;

pui de o zi - înseamnă toate pasările domestice mai mici de 72 ore nehrănite încă și rațele din specia *Cairina moschata* și hibridii lor mai mici de 72 ore care sunt sau nu hrăniți;

INTRODUCERE

Pseudopesta aviară sau Boala de Newcastle reprezintă una dintre cele mai grave boli infectioase și contagioase ale păsărilor provocând pierderi importante în efectivele de păsări, indicele de mortalitate fiind de peste 90 % din efectiv.

Scurt istoric.

Boala a fost semnalată prima dată în Jawa și apoi în jurul unor porturi din Orientul Îndepărtat. Concomitent a apărut în Anglia (1926), în localitatea Newcastle, identificându-i-se etiologia virală și fiind descrisă de Doyle (1927) sub denumirea de „boala de Newcastle”. Aceasta s-a extins repede pe toate continentele.

Etiologie

Agentul etiologic al Bolii de Newcastle este un ribovirus din *fam. Paramyxoviridae*, genul *Avulavirus*, specia *Avian paramyxovirus 1*, respectiv virusul bolii de Newcastle (VBN) sau virusul paramyxo aviăr. Paramyxovirusurile aviare conțin mai multe serotipuri denumite PMV-1 până la PMV-9.

Răspândire și importanță

În prezent, Boala de Newcastle este răspândită pe toate continentele dar este mult mai frecventă în Asia, Africa și America de Sud, în special în zonele în care nu s-au putut aplica programe riguroase de imunoprofilaxie. Datorită vaccinărilor permanente și sistematice aplicate pe parcursul a mai bine de jumătate de secol, majoritatea țărilor europene sunt la ora actuală indemne de pseudopestă, dar amenințarea pe care o reprezintă această boală pentru avicultură rămâne cât se poate de serioasă și actuală, din cauza ușurinței cu care se poate transmite la distanțe mari, a difuzabilității rapide și a pierderilor excepțional de mari pe care Boala de Newcastle le poate produce.

Din punct de vedere epidemiologic, Boala de Newcastle este considerată o epidemie, dar în același timp trebuie luată în considerare și tendința sa de difuzare pandemică, fiind o boală virală care se transmite ușor de la un efectiv la altul, mijloacele de pătrundere a virusului într-o unitate avicolă sunt reprezentate de vehiculele contaminate, contactul cu animalele sălbatice, rozătoare sau furaje contaminate.

Caractere epizootologice

Apare și evoluează predominant la galinacee de toate vârstele, sub formă de epizootii pustiitoare, cu caracter septicemic.

Pot fi afectate majoritatea păsărilor de curte (găini și bibilici) urmând, în ordinea sensibilității, fazanii, curcile și păunii. Rațele, găștele și lebedele nu sunt receptive în mod natural. Porumbelii domestici și sălbatici, potârnicile se îmbolnăvesc sporadic, în zonele contaminate s-au izolat de la grauri, vrăbii, ciori, coțofane și păsări migratoare. Pseudopesta aviară apare, în principal, dacă există

condiții precare de igienă și nu se respectă măsurile de profilaxie generală.

Pseudopesta aviară diferă de gripa aviară (dar sub aspect clinic ele se aseamănă), fiind cauzată de un alt virus.

Riscul cel mai mare de răspândire a pseudopestei aviare îl reprezintă păsările migratoare ce sunt purtătoare ale virusului. O altă sursă importantă sunt păsările bolnave și cele cu infecții inaparente, cadavre, carcase și organe, ouă provenite de la acestea.

Modul de contaminare cu pseudopesta aviara

- virusul este prezent în aerul expirat, în secrețiile și fecalele păsărilor infectate, prin coabitarea păsărilor bolnave cu cele sănătoase;
- prin intermediul apei, nutrețurilor, ustensiilor sau a echipamentului contaminat.

În efectivele incomplet imunizate datorită vaccinărilor incorecte, se întâlnesc aspecte enzootice, în care numărul cazurilor de îmbolnavire variază între 20-80%. Enzootiile cele mai grave sunt în sezoanele reci și umede, când virusul rezistă mai mult în mediul extern.

Perioada de incubație este de 4-6 zile.

Diagnosticarea clinică a pseudopestei aviare (semnele apariției bolii)

Există mai multe forme: forma supraacută, acută (este forma tipică, cea mai frecventă), forma subacută și forma cronică.

In forma supraacută evoluția este fulgeratoare cu moartea în 4-20 de ore.

In forma acută întâlnim:

- respirație greoaie, tuse, febră;
- aripi cazute, târârea picioarelor, paralizare completă;
- încetarea ouatului;
- diaree apoasă, culoare verzulie;
- inflamarea zonelor din jurul ochilor și gâtului.

In forma subacută evoluția este mai lentă, mortalitatea este de 50 % și se datorează ca urmare a unei infecții cu tulpini mai puțin patogene.

Forma cronică o întâlnim la păsările care au rezistat valurilor epizootologice, unele putându-se vindeca complet, în special la păsările adulte, iar altele rămân cu afectări nervoase pentru toată viața.

Planul de contingență prevede următoarele:

- a) constituirea unui centru de criză la nivel național;
- b) furnizarea unei liste a centrelor locale de control ale bolii;
- c) furnizarea de informații cu privire la personalul implicat în aplicarea măsurilor de control și responsabilitățile acestuia;

- d) conduita fiecărui centru local de a contacta rapid persoanele/organizațiile implicate direct sau indirect;
- e) modalitatea de achiziționare rapidă a echipamentelor și materialelor necesare;
- f) măsurile aplicate în caz de suspiciune sau confirmare a bolii de Newcastle;
- g) modalitatea de transport rapid al probelor de diagnostic către laboratorul sanitar veterinar abilitat;
- h) cantitatea de vaccin contra bolii de Newcastle estimată a fi necesară în cazul stabilirii acestei măsuri de profilaxie;
- i) metodele de distrugere a surselor de infecție;
- j) metodele de decontaminare;

Planul de contingență este necesar atât în caz de suspiciune cât și în caz de confirmare a bolii de Newcastle.

CAPITOLUL I

PREVEDERI LEGISLATIVE

Baza legală pentru controlul bolii de Newcastle

1. Baza legală pentru controlul bolii de Newcastle în Republica Moldova, o constituie:

- Legea nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, publicată: 14.03.2008 în Monitorul Oficial nr. 51-54, art nr: 153;

- HG nr. 51 din 16.01.2013 „Privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”; publicată: 22.01.2013 în Monitorul Oficial nr. 15-17, art nr: 89

- Ordinul nr. 164 din 11.07.2006 „Cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind profilaxia, supravegherea și combaterea bolii de Newcastle (pseudopesta aviară)”, publicată: 02.03.2007 în Monitorul Oficial nr. 029, art nr: 129;

- HG nr. 357 din 01.06.2012 „Privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubatie”, Publicat: 08.06.2012 în Monitorul Oficial nr. 113-118, art nr: 398;

- Ordinul nr. 34 din 27.02.2006 al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare „Cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor”.

În timpul focarelor de boală, ANSA poate solicita asistență de la alte ministere, reunite într-o Celulă de criză.

Prevederi pentru domenii specifice:

2. Supravegherea și prevenirea introducerii bolii de Newcastle în exploatațiile avicole, profilaxia generală și profilaxia specifică sînt prevăzute în pct. 5 din anexa Ordinului nr. 164 din 11.07.2006 „Cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind profilaxia, supravegherea și combaterea bolii de Newcastle” (în continuare Norma sanitară veterinară).

3. În gospodăriile populației, supravegherea efectivelor de păsări se efectuează conform pct. 6 din anexa Ordinului nr. 164 din 11.07.2006 Cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare.

4. Exploatația avicolă suspectă de contaminare cu virusul bolii de Newcastle este acea exploatație sau sector în care au fost introduse cu pînă la 3 săptămîni în urmă păsări sau ouă de incubație dintr-o unitate în care s-a depistat ulterior boala de Newcastle. Într-o astfel de unitate, se impun măsurile prevăzute la pct. 7 al Normei sanitare veterinare.

5. Confirmarea bolii de Newcastle se notifică conform pct. 8 al Normei sanitare veterinare, Ordinului nr. 34 din 27.02.2006 al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare „Cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor”.

6. Măsurile instituite în cazul confirmării prezentei bolii de Newcastle. Din moment ce prezența bolii de Newcastle a fost confirmată oficial în exploatație, pe lîngă măsurile prezentate în pct. 7 se vor impune și măsurile prevăzute la pct. 8 al Normei sanitare veterinare. ANSA poate extinde măsurile prevăzute la punctul 8 al Normei sanitare veterinare la alte exploatații învecinate dacă localizarea, configurația lor sau contactul cu exploatația în care boala a fost confirmată oferă suficiente motive pentru a suspiciiona posibila contaminare.

Măsurile în caz de confirmare a bolii de Newcastle sunt descrise în detaliu în Manualul Operational pentru intervenția în focarele de boala de Newcastle.

7. În cazul în care exploatațiile sînt constituite din două sau mai multe efective separate măsurile instituite sînt prevăzute la pct. 12 al Normei sanitare veterinare.

8. Măsurile instituite în caz de confirmare a bolii de Newcastle în gospodăriile populației sînt prevăzute la pct. 13 al Normei sanitare veterinare.

9. Stabilirea zonelor de protecție și de supraveghere, sînt menționate la pct. 14 al Normei sanitar – veterinar. Direcția raională/municipală pentru siguranța alimentelor trebuie să elaboreze și să supravegheze implementarea măsurilor impuse în exploatațiile avicole comerciale și non comerciale.

Starea de sănătate a păsărilor trebuie supravegheată de autoritatea locală veterinară prin examene clinice, morfologice și de laborator în acord cu prevederile legale în vigoare.

10. Obligațiunile deținătorilor de păsări, indiferent de forma de proprietate sînt prevăzute la pct. 15 al Normei sanitare veterinare.

11. Dezinfectantele care se vor utiliza și concentrațiile lor sînt prevăzute la pct. 16 al Normei sanitare veterinare. Dezinfecția se face numai cu dezinfectanți ce au autorizație de vânzare în Republica Moldova. Curățarea și decontaminarea clădirilor unităților, împrejurimilor acestora, mijloacelor de transport, echipamentelor folosite în unități, și a tuturor elementelor posibil contaminate sînt menționate în Manualul operațional pentru boala de Newcastle.

12. Vaccinarea obligatorie și vaccinarea de necesitate sînt prevăzute la pct. 19, 20, 21, 22 ale Normei sanitare veterinare. În Republica Moldova, vaccinarea preventivă contra bolii de Newcastle este obligatorie, conform legislației specifice în vigoare (Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire și control al bolilor la animale, al celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, care este aprobat anual de către ANSA). În situațiile speciale, vaccinarea de urgență este posibilă cu scopul de a evita transmiterea bolii. Se poate aplica în unități autorizate ce au măsuri stricte de biosecuritate numai dacă acțiunea este aprobată de către ANSA.

13. Atunci cînd este suspiciune sau prezența bolii de Newcastle la porumbelii voiajori sau păsările ținute în captivitate sînt întreprinse măsurile prevăzute la pct. 23 al Normei sanitare veterinare.

14. Stabilirea Planului de contingență pentru boala de Newcastle

ANSA elaborează un plan de contingență, în care să fie specificate măsurile la nivel național ce trebuie aplicate în cazul apariției unui focar de pseudopestă aviară. Planul trebuie să permită accesul la utilaje, echipamente, personal și la toate celelalte materiale corespunzătoare, necesare pentru eradicarea rapidă și eficientă a focarului.

Criteriile și condițiile ce trebuie aplicate pentru întocmirea planului de contingență sînt cele specificate la pct. 24 al Normei sanitare veterinare și anexa nr. 2 a prezentului Plan.

În cazul apariției focarelor de pseudopestă aviară , ANSA asigură instituirea imediată în cadrul Comisiei antiepidemice extraordinare republicane a Centrului Național de Combatere a Bolii, pe deplin funcțional.

Centrul Național de Combatere a Bolii trebuie să dirijeze și să monitorizeze operațiile centrelor locale de combatere a bolii.

ANSA ia măsuri pentru ca Centrul Național și centrele locale de combatere a bolii, precum și grupul de experți să beneficieze de personal, utilaj și echipament, inclusiv sisteme de comunicație.

Centrului Național și centrele locale de combatere a bolii și ale grupului de experți sînt stabilite în prezentul Planul de contingență.

CAPITOLUL II LANȚUL DE COMANDĂ

Secțiunea 1

Structuri specifice permanente ale lanțului de comandă:

15. Structurile permanente de la nivel guvernamental sînt următoarele:

- Comisia Extraordinară Antiepidemică Republicană, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 919 din 30.08.2005;

- Comisia Antiepidemiologică Excepțională Republicană, aprobată prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 30 din 14.01.94 (Monitorul Parlamentului 1994, nr.1, art. 22), cu modificările și completările ulterioare.

16. Structurile permanente de la nivel republican sînt:

- Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare - Agenția), care are responsabilitatea să coordoneze toate activitățile de supraveghere, prevenire și control al bolilor la animale și să asigure salubritatea produselor și subproduselor de origine animală, atît celor destinate consumului uman, cît și a celor destinate unor scopuri industriale, este responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul de reglementare și control pentru siguranța alimentelor și în domeniul sanitar-veterinar.

Această structură este responsabilă de elaborarea cadrului normativ pentru toate activitățile ce țin de competența autorității sanitar-veterinare competente.

- I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar (în continuare - I.P. CRDV) este responsabil de supravegherea stării de sănătate a animalelor prin metode de laborator.

17. Structurile permanente de la nivel local sînt:

- Comisia Antiepidemiologică Excepțională Raională/Municipală, instituită în baza deciziilor consiliilor locale de nivelul II;

- Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.

18. În condiții de criză, Șeful Direcțiilor raionale/municipale pentru siguranța alimentelor este ca și conducător al CLCB și are responsabilitatea să implementeze sarcinile specifice pentru partea operațională al planului de contingență pentru boala de Newcastle, este responsabil direct cu strategia de control a bolii, cu partea operațională a CLCB.

Diagrama Lanțului de comandă este stipulată la anexa nr. 1 al prezentului Plan.

Secțiunea 2

Structuri de necesitate ale lanțului de comandă

19. La nivel central se instituie următoarele structuri:

- a) Celula de criză;
- b) Centrul Național de Combatere a Bolii. Centrul National de Combatere a Bolii coordonează și verifică activitățile Centrului local de combatere a bolii;
- c) Grupul național de experți.

20. La nivel local se instituie următoarele centre:

- a) Centrul local de combatere a bolii;
- b) Grupul local de experți.

21. Celula de criză este constituită din următorii membri:

- a) Directorul general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor - președinte;
- b) Vicedirectorul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor – vicepreședinte;
- c) Șef al Direcției Supraveghere Sanitar-Veterinară;
- d) Directorul I.P.CRDV;
- e) Directorul adjunct I.P.CRDV;
- f) reprezentant al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare;
- g) reprezentant al Ministerului Finanțelor;
- h) reprezentant al Ministerului Afacerilor Interne;
- i) reprezentant al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor;
- j) reprezentant al Ministerului Mediului;
- k) reprezentant al Ministerului Sănătății;
- l) reprezentant al Ministerului Educației;

Lista membrilor Celulei de criză este stipulată în anexa nr. 6.

22. Celula de criză se reunește ori de câte ori există o suspiciune a bolii de Newcastle și rămîne operațională pînă la ridicarea măsurilor de carantină și repopularea exploatațiilor.

Împreună cu Centrul Național de Combatere a Bolii, aceasta are ca principală atribuție stabilirea și urmărirea modului de aplicare a măsurilor specifice și nespecifice pentru combaterea bolii de Newcastle.

23. Ședințele Celulei de criză se desfășoară în incinta Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

24. Centrul Național de Combatere a Bolii se instituie imediat după confirmarea bolii pe teritoriul Republicii Moldova.

Membrii Centrului se vor întruni în incinta Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

25. Vicedirectorul Agenției este responsabil de convocarea promptă a Centrului Național de Combatere a Bolii.

26. Centrul Național de Combatere a Bolii.

Membrii Centrului Național de Combatere a Bolii sînt:

a) Directorul general al Agenției - președinte;
b) vicedirectorul Agenției - vicepreședinte;
c) directorul adjunct al IP Centrului Republican de Diagnostic Veterinar-secretar;

Membrii Centrului:

d) șeful Direcției Supraveghere Sanitar – Veterinară din cadrul Agenției;
e) șeful secției sănătatea și bunăstarea animalelor din cadrul Direcției Supraveghere Sanitar - Veterinară al Agenției;
f) șeful serviciului epidemiologie și situații de criză din cadrul Direcției Supraveghere Sanitar – Veterinară al Agenției;
g) directorul I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar;
h) specialist epizootolog;
i) specialist virusolog din cadrul IP Centrului Republican de Diagnostic Veterinar;
j) specialist morfopatolog din cadrul IP Centrului Republican de Diagnostic Veterinar;

Lista membrilor Centrului Național de Combatere a Bolii este stipulată la anexa nr. 7.

27. Atribuțiile Centrului National de Combatere a Bolii sînt:

a) coordonarea implementării deciziilor adoptate de către Comisia Antiepidemiologică Excepțională Republicană;
b) îndeplinirea cerințelor, conform Normei sanitar veterinară privind profilaxia, supravegherea și combaterea bolii de Newcastle (pseudopesta aviară);
c) organizarea măsurilor de eradicare a focarului de pseudopesta aviară;
d) activitatea este efectuată conform prevederilor Legei nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, HG nr. 51 din 16.01.2013 „Privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”, Ordinului Nr. 164 din 11.07.2006 cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinară privind profilaxia, supravegherea și combaterea bolii de Newcastle (pseudopesta aviară), prezentului Plan, Manualului operațional pentru boala de Newcastle, precum și a altor acte normative din domeniu;
e) crearea unui grup național de experți, care va efectua expertiza și va ajuta autoritățile relevante în procesul de pregătire pentru eradicarea bolii;
f) organizarea, dacă este necesar, a examinărilor clinice pe întreg teritoriul Republicii Moldova;
g) coordonarea deciziilor privitor la efectuarea sacrificării preventive;
h) să definească măsurile de control atunci când se consideră necesar;

- i) să ia măsuri prompte și eficiente de implementare a măsurilor necesare pentru CLCB;
- j) distribuirea de angajați din surse proprii sau din alte instituții către C.L.C.B.;
- k) organizarea de campanii de vaccinare de urgență atunci când este necesar;
- l) să comunice cu laboratoarele de diagnostic;
- m) elaborarea propunerilor și coordonarea în legătură cu asistența internațională/suport, dacă este necesar, inclusiv cercetări de diagnostic adiționale;
- n) să comunice cu presa și cu alte mijloace media;
- o) înaintarea propunerilor cu privire la acțiunile strategice ce vor fi aplicate în scopul controlului bolii de Newcastle;
- p) efectuarea tuturor angajamentelor necesare pentru introducerea vaccinării de necesitate;
- q) coordonarea utilizării fondurilor de stat pentru eradicarea bolii de Newcastle;
- r) coordonarea și direcționarea activităților Centrului local de combatere a bolii de la nivel raional/municipal;
- s) coordonarea implementării măsurilor de eradicare a bolii pe întreg teritoriul țării și controlul asupra îndeplinirii lor.

28. Președintele Centrului Național de Combatere a Bolii are întreaga responsabilitate pentru organizarea și îndeplinirea tuturor atribuțiilor stabilite. În special el trebuie:

- a) să facă parte din conducerea Comisiei Excepționale Antiepidemice Republicane;
- b) să organizeze și să coordoneze activitatea Centrului Național de Combatere a Bolii;
- c) să organizeze adunările programate și suplimentare ale Centrului Național de Combatere a Bolii;
- d) să coopereze cu autoritățile competente din alte țări privitor la metodele de eradicare sau prevenire a maladiilor infecțioase ale păsărilor;
- e) să notifice Comisiei Antiepidemice Excepționale Republicane și altor instituții statale despre focarul confirmat de boala de Newcastle, măsurile pentru eradicarea bolii în concordanță cu măsurile de protecție a mediului și despre procesul de răspândire a bolii.

29. Centrul Național de Combatere a Bolii are dreptul:

- a) să primească informația despre promptitudinea (rapiditatea și punctualitatea) eradicării bolii în concordanță cu măsurile de protecție a mediului și despre procesul de răspândire a bolii;
- b) să solicite informația despre capacitățile Centrului local de combatere a bolii și despre măsurile de eradicare a focarului de boală, despre resursele tehnice, de personal și de echipamente necesare;
- c) să primească de la Centrul local de combatere a bolii informații privind focarele de boală și măsurile aplicate pentru combaterea acestora;

d) să înainteze propuneri și recomandări Comisiei Antiepidemiologice Excepționale Republicane și altor instituții interesate privind măsurile de eradicare a bolii;

e) să prezinte propuneri Guvernului privind coordonarea fondurilor de rezervă, utilizând rezerva de stat;

f) să invite experți și consultanți pentru organizarea și coordonarea activităților Centrului Național de Combatere a Bolii în perioada focarului de boală.

30. În caz de confirmare a bolii de Newcastle, administrația publică locală instituie Centrul local de combatere a bolii, coordonat cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

31. Administrația publică locală trebuie:

a) să garanteze, ca Centrul local de combatere a bolii va dispune de personal, facilități, inclusiv încăperi și echipament;

b) să dispună de o structură organizatorică eficientă și clară pentru implementarea măsurilor de control al bolii de Newcastle și protecție a mediului.

32. Membrii Centrului local de combatere a bolii sînt:

a) șeful direcției raionale/municipale pentru siguranța alimentelor - președinte;

b) specialist epizootolog;

c) specialist morfopatolog;

d) specialist în sănătatea și bunăstarea animalelor;

e) specialist responsabil de prelevarea și transportul probelor la laborator;

f) medic veterinar responsabil pentru identificarea animalelor;

g) alți specialiști la nivel raional/municipal compatibili cu funcția de expert al Centrului.

33. Centrul local de combatere a bolii are următoarele atribuții:

a) să coopereze cu alte servicii și cu autoritățile administrației publice locale pentru a garanta eradicarea cât mai rapidă a pseudopestii aviare;

b) să asigure efectuarea anchetelor epidemiologice de către medicii veterinari instruiți;

c) să asigure circulația produselor provenite de la păsările receptive, colectate dintr-o exploatare în care s-a confirmat pseudopesta aviară;

d) să recunoască exploatarea de contact și să decidă ce măsuri trebuie aplicate într-o exploatare suspectă de pseudopesta aviară pînă la momentul infirmării acesteia;

e) să dispună de informații adiționale la fiecare 24 ore;

f) să organizeze:

- inspecția exploatarei;

- examinarea clinică a păsărilor;

- examinarea morfopatologică a cadavrelor;

- prelevarea și expedierea probelor pentru cercetările de laborator, conform instrucțiunilor Centrului Național de Combatere a Bolii, sau ale grupului de experți;

- înregistrarea și inventarierea păsărilor din exploatațiile din zona de protecție și supraveghere, actualizând informația permanent, și controlul mișcării lor;

- controlul periodic al tuturor exploatațiilor din zona de protecție, în scopul evitării răspândirii virusului pseudopestei aviare;

g) să organizeze și să controleze:

- procesele de sacrificare și distrugere a păsărilor;

- procedurile de curățire și dezinfectare a exploatației contaminate;

h) să îndeplinească toate ordinele Centrului Național de Combatere a Bolii;

i) să informeze Centrul Național de Combatere a Bolii despre acțiunile întreprinse, să prezinte informații Agenției despre restricțiile ce trebuie impuse, durata și anularea lor;

j) să formeze grupuri de specialiști responsabili de anumite acțiuni în zona de supraveghere și de protecție;

k) după primirea informației de la medicul veterinar oficial și de la deținătorul de păsări despre cazuri suspecte de boală, trebuie să organizeze măsurile de prevenire a răspândirii virusului pseudopestei aviare;

l) să efectueze investigații epidemiologice solicitate de Centrul Național de Combatere a Bolii;

m) să informeze sistematic Centrul Național de Combatere a Bolii despre lucrul efectuat;

n) să ducă o evidență strictă a personalului (medici veterinari oficiali, experți etc.) care intră în focar și să asigure cu echipament de protecție individuală toate persoanele menționate.

34. Centrul local de combatere a bolii are următoarele drepturi:

a) să primească informații de la Centrul Național de Combatere a Bolii despre situația epidemiologică și măsurile aplicate pentru eradicarea focarelor de boală;

b) să ofere propuneri și recomandări Centrului Național de Combatere a Bolii privind măsurile de combatere a pseudopestei aviare;

c) să apeleze la Centrul Național de Combatere a Bolii pentru eliberarea fondurilor necesare în vederea controlului și prevenirii pseudopestei aviare.

35. La nivelul CLCB se organizează 2 grupuri de lucru:

a) postul de comandament fix, localizat la nivelul direcțiilor raionale/municipale pentru siguranța alimentelor, care are următoarele atribuții:

- centralizarea tuturor informațiilor, în special a celor parvenite de la diferite instituții și organisme implicate în gestionarea focarului și din anchetele epizootologice;

- analiza datelor și identificarea punctelor critice;

- evaluarea situației și evoluția focarului;

- definirea zonelor de protecție și de supraveghere, împreună cu posturile de dezinfecție și de control;
 - contactarea primăriei situate în zona de supraveghere pentru instituirea măsurilor de către postul de comandament operațional;
 - executarea deciziilor administrației locale;
 - asigurarea transmiterii, urmării și execuției deciziilor Comisiei Antiepidemice Excepționale raionale/municipale;
 - întocmirea raportului epizootic și a altor rapoarte;
 - ținerea evidenței zilnice a mijloacelor materiale, financiare și de personal, angajate în focarul de boală;
- b) postul de comandament operațional, organizat în/lîngă exploatarea contaminată, are următoarele atribuții:
- colectarea datelor privind importanța focarului și evoluția bolii, evaluarea prejudiciilor produse de prezența acesteia;
 - organizarea și dirijarea operațiunilor sanitar-veterinare și de supraveghere, urmărind efectuarea acestora;
 - asigurarea că echipele specializate (grupurile de experți centrali și locali) pot, la sfîrșitul zilei:
 - să se decontamineze;
 - să evalueze acțiunile întreprinse în timpul zilei;
 - să primească informațiile necesare pentru a doua zi;
 - aplicarea tuturor mijloacelor disponibile pentru eliminarea focarului;
 - solicitarea a noi mijloace de intervenție;
 - furnizarea postului de comandament fix a informațiilor necesare, transmiterea solicitărilor de noi mijloace materiale, financiare și de personal;
 - punerea în aplicare a deciziilor Comisiei Excepționale Antiepidemice raionale/municipale, transmise prin intermediul postului de comandament fix.

36. Postul de comandament operațional este situat în zona de supraveghere a focarului și conlucrează strîns cu echipele de experți ce activează în zona de protecție a focarului.

37. Agenția va crea un grup de experți operaționali, compus din epizootologi, oameni de știință, medici veterinari oficiali și virusologi, în proporții egale pentru menținerea capacității de pregătire în efectuarea unor posibile expertize și asigurarea pregătirii pentru depistarea timpurie a unui focar de pseudopestă aviară.

38. Atribuțiile grupului național de experți:

- a) să fie capabil să asigure permanent expertiza în domeniile solicitate și să sprijine autoritatea veterinară centrală în activitățile de pregătire pentru abordarea situațiilor de urgență;
- b) să consilieze pe șeful DRSA/DMSA și să acorde sprijin în eradicarea IA în ceea ce privește:
 - derularea modelelor de colectare și analiză a informațiilor epidemiologice;

- dezvoltarea instrumentelor și modelelor folosind reguli ce țin cont de ultimele date științifice pentru a sprijini procesul de luare a deciziilor;

- dezvoltarea și implementarea sistemelor de gestionare a datelor pentru a administra informațiile epidemiologice, datele geografice și meteorologice, analiza de risc;

- acordarea de suport teoretic pentru instruirile de personal cu privire la semnele clinice, epidemiologice, ancheta epidemiologică și controlul bolilor epizootice, exerciții de alertă de timp real, campanii de conștientizare asupra bolii pentru autorități, fermieri și veterinari.

c) în caz de suspiciune de pseudopestă aviară, va efectua:

- evaluarea tabloului clinic și a situației epidemiologice;

- recomandări referitoare la prelevarea de probe și analize necesare pentru diagnosticarea bolii, precum și privind acțiunile și măsurile suplimentare ce trebuie puse în aplicare.

d) în caz de confirmare a pseudopestei aviare trebuie:

- să conducă în cazul concret și dacă este necesar, la fața locului, o evaluare a tabloului clinic și o analiză a anchetei epizootologice pentru colectarea de date necesare pentru determinarea originii infecției, datei introducerii agentului infecțios și posibilei răspândiri a bolii și să raporteze Centrului Național de Combatere a Bolii;

- să acorde consultații privind depistarea, prelevarea de probe, procedurile de testare, măsurile de combatere;

- să urmărească și să orienteze ancheta epidemiologică;

- să suplimenteze datele epidemiologice cu informații geografice, meteorologice și cu orice alte informații necesare

- să analizeze datele epizootologice și să evalueze riscurile la intervale regulate;

- să acorde asistență pentru asigurarea prelucrării cărnii, ouălor și a deșeurilor cu efecte nocive minime pentru mediu.

- să conducă investigațiile epidemiologice și să evalueze riscul focarului;

- să analizeze potențialul risc despre boala de Newcastle;

- să elaboreze noi strategii pentru combaterea bolii;

- să instruiască și să asiste structurile locale și centrale implicate în eradicarea focarului, despre modul în care trebuie luate măsurile în caz de necesitate.

39. Grupul național de experți în sanatare animală merg la punctele de comandament operational cu următoarele scopuri:

- în cazul unui focar primar, să efectueze imediat ancheta epidemiologica pentru evaluarea detaliată a riscului din focar;

- evaluarea continuă a potențialului risc privind boala de Newcastle și dezvoltarea de noi strategii pentru combaterea bolii;

- să instruiască și să asiste structurile locale și centrale implicate în eradicarea focarului, despre modul în care trebuie luate măsurile în caz de necesitate.

40. Grupul național de experți are următoarea componență:
- directorul IP Centrul Republican de Diagnostic Veterinar - șeful grupului;
- directorul adjunct al IP Centrul Republican de Diagnostic Veterinar;
- specialist virusolog - șeful Secției Virusologie a IP Centrul Republican de Diagnostic Veterinar;
- specialist morfopatolog;
- specialist epizootolog;
- specialist în diagnosticul pseudopestei aviare;
- specialist în probleme de biosecuritate;
- specialist în sănătatea și bunăstarea animalelor;
- specialist responsabil de monitorizare;
- alți specialiști existenți la nivel național, care pot exercita competențele de expert al grupului.

Membrii Grupului național de experți sînt enumerați în anexa nr.8 la prezentul Plan.

41. Grupurile locale de experți sunt constituite din specialiști din structura serviciilor sanitare veterinare raionale/municipale, medici veterinari de liberă practică și alte persoane suplimentare, specializate în diferite domenii.

42. Un grup local de experți este constituit din 5 subgrupuri de experți:
a) subgrupul de epizootologi;
b) subgrupul de screening;
c) subgrupul de trasabilitate;
d) subgrupul de stamping-out și evaluare;
e) subgrupul de instruire.

43. Subgrupul de epizootologi este format din:
a) medicul veterinar epizootolog din cadrul Secției sănătate animală de la nivelul direcțiilor raionale/municipale pentru siguranța alimentelor;
b) medic veterinar oficial din cadrul Secției sănătate animală de la nivelul direcțiilor raionale/municipale pentru siguranța alimentelor;
c) medicul veterinar responsabil de exploatarea respectivă.

44. Subgrupul de epizootologi lucrează împreună și sub coordonarea grupului național de experți, evaluează eficiența acțiunilor de dezinsecție și dezinsecție și asistă postul de comandament operațional la:
a) stabilirea posibilei origini a infecției;
b) stabilirea perioadei inițiale de contaminare a exploatarei;
c) determinarea punctelor de risc din exploatarea contaminată și riscul pentru exploatarea din apropiere;
d) determinarea limitelor de posibilă răspîndire a agentului pseudopestei aviare.

45. Subgrupul de screening este format din specialiști veterinari din cadrul direcțiilor raionale/municipale pentru siguranța alimentelor și activează în trei etape:

a) screening-ul de inventariere se efectuează la începutul fazei de prealertă, pentru a avea o evaluare exactă a răspândirii virusului în zona de protecție, cât de repede posibil, și inventarierea numărului de animale receptive din această zonă;

b) screening-ul în perioada de suspiciune și control se efectuează pentru a avea o situație exactă despre animalele moarte, ucise, suspecte de boală, suspecte de contaminare și despre animalele nereceptive din zona de protecție;

c) Screening-ul final - se realizează screening-ul serologic în fermele din zonele de protecție și de supraveghere. Acesta este obligatoriu pentru motivarea ridicării măsurilor de carantină.

46. Subgrupul de trasabilitate realizează, în funcție de mișcările de animale vii, produse de origine animală, persoane, furaje și alte materii și materiale ce pot constitui purtători de virus al pseudopestei aviare și în funcție de perioada maximă a posibilei contaminări:

a) trasabilitatea „amonte” și trasabilitatea „aval” de exploatarea contaminată, în timp și spațiu, pentru a evalua posibilele contacte ale exploatarei înainte de perioada de contaminare, în perioada de incubație și după suspiciunea bolii în exploatare;

b) ținerea sub observație a exploatareilor de contact și a tuturor exploatareilor suspecte până la eliminarea suspiciunii de pseudopestă aviară;

c) recoltarea probelor necesare examenului de laborator și utilizarea probelor prelevate din exploatarea contaminată pentru determinarea originii virusului pseudopestei aviare, precum și durata în timp între contaminare, suspiciune și diagnostic.

47. Subgrupul de stamping-out și evaluare are următoarele atribuții:

a) coordonarea uciderii păsărilor receptive din exploatarea contaminată;

b) determinarea valorii păsărilor, furajelor, ustensilelor și altor materiale supuse distrugerii;

c) determinarea valorii produselor de origine avicolă ce se distrug;

d) supravegherea dezinfecției primare, dezinfecțiilor periodice și controlul eficienței dezinfecției și dezinsecției finale.

48. Subgrupul de instruire realizează instruirea personalului din focar privind depistarea bolii și aplicarea măsurilor de control al bolii.

49. Grupul local de experți realizează, de asemenea:

a) întocmirea, împreună cu grupul național de experți, a raportului epizootic periodic;

b) avizarea recoltărilor de probe în zonele de protecție și de supraveghere.

- 50.** Subgrupul de informare are următoarele atribuții:
- a) preia toate informațiile referitoare la situația din focar;
 - b) răspunde la apelurile populației și furnizează informații pentru mass-media.

Secțiunea 3 **Raportul epizootic**

51. După efectuarea anchetei epizootologice, grupurile de experți locali și naționali vor elabora raportul epizootic, care trebuie să cuprindă următoarele:

- a) situația în exploatațiile infectate și în zonele de protecție și supraveghere;
- b) numărul de păsări receptive, ale altor specii de păsări din exploatație, metodele de creștere;
- c) numărul de păsări clinic afectate și vechimea primelor leziuni;
- d) detalii privind mărimea și amplasarea exploatației, relațiile cu alte exploatații, existența în apropiere a șoselelor naționale ori a drumurilor principale;
- e) identificarea altor exploatații ce ar putea fi infectate din aceeași sursă de contaminare;
- f) situația meteorologică locală și mijloacele de legătură cu cea mai apropiată stație meteorologică;
- g) mișcările recente ale păsărilor și circulația persoanelor, vehiculelor, cărnii și carcaselor și ale oricărui material sau produs ce ar putea răspândi virusul în/din exploatație.

52. În baza acestor cercetări, șeful grupului de experți trebuie să stabilească următoarele:

- a) originea posibilă a infecției;
- b) perioada aproximativă de apariție a bolii;
- c) exploatațiile care au fost infectate pe cale aeriană sau mișcărilor;
- d) măsurile ce trebuie aplicate pentru limitarea răspândirii bolii;
- e) eficacitatea tuturor măsurilor aplicate la toate nivelurile administrative și propunerile privind îmbunătățirea strategiei de combatere a bolii.

CAPITOLUL III **RESURSE DE PERSONAL ȘI TEHNICE**

Secțiunea 1

Resurse de personal pentru Centrul Național de Combatere a Bolii și Centrul local de combatere a bolii

53. În timpul focarelor de boala de Newcastle, va fi necesar de desfașurarea unui mare număr de angajați și echipament către CLCB Aceasta va fi

responsabilitatea părții administrativ-organizaționale a CNCB. Detaliile de procedură sunt precizate în Manualul Operațional pentru boala de Newcastle.

54. CNCB emite o listă cu personalul veterinar care poate fi apelat dacă acolo este un focar de boala de Newcastle. Angajați cu experiență în creșterea păsărilor și toți care au experiență în focarele de boala de Newcastle.

55. Membrii Centrului Național de Combatere a Bolii sînt enumerați în anexa nr.7 al prezentul Plan.

56. În cazul apariției unui focar de pseudopestă aviară autoritatea publică locală trebuie să acorde Centrului local de combatere a bolii orice suport necesar, inclusiv personal audițional și alte surse necesare.

57. Centrul local de combatere a bolii va fi constituit dintr-un număr nedeterminat de specialiști, în dependență de situația creată.

58. Centrul local de combatere a bolii trebuie să dispună de o listă cu personalul ce va fi inclus adițional în caz de pseudopestă aviară.

59. Medicii veterinari oficiali pot fi implicați în aplicarea măsurilor de urgență în caz de suspiciune a pseudopestei aviare, de asemenea, pot fi implicați și specialiștii veterinari din alte localități.

60. Personalul C.L.C.B. va include:

- Personal administrativ instruit la nivel local în managementul urgentelor bolilor în eventualitatea apariției unei boli din lista A;
- Veterinari pregătiți în diagnosticarea bolii de Newcastle, sacrificare/ucidere, măsuri de biosecuritate și alte proceduri în zonele infectate, operațiuni de control a mișcării și alte restricții;
- Personal de suport tehnic la nivelul C.L.C.B., pregatit in diverse activitati cum ar fi: evaluări, procedurile în gospodăriile infectate, operațiuni de control a mișcărilor etc.

61. Când angajații subdiviziunilor teritoriale raionale/municipale ale ANSA nu sunt suficienți, va fi angajat personal suplimentar care va efectua controlul, în funcție de numărul unităților situate în zonele de protecție și supraveghere.

62. Lista persoanelor de contact responsabile de instituirea Centrului local de combatere a bolii este stipulată în anexa nr. 9 al prezentului Plan.

Secțiunea 2

Resurse tehnice pentru Centrul Național de Combatere a Bolii

63. Agenția va asigura ca Centrul Național de Combatere a Bolii să dispună de următoarele resurse:

- a) mijloace de comunicare (telefon, fax, internet);
- b) sisteme de comunicare pentru a realiza schimbul de informații cu Centrul local de combatere a bolii, IP CRDV și alte organizații relevante;
- c) hărți și alte surse necesare pentru dirijarea măsurilor de control;
- d) un registru cu înregistrările, în ordine cronologică, ale tuturor acțiunilor aplicate;
- e) liste ce vor include toate organizațiile naționale, internaționale și laboratoarele relevante;
- f) liste cu membrii centrului și alți specialiști care vor fi contactați în caz de necesitate;
- g) lista organizațiilor autorizate să proceseze carcasele și deșeurile, în caz de pseudopestă aviară (capacitatea, adresa, detalii de contact);
- h) lista măsurilor de monitorizare și control al apelor de suprafață și a celor subterane, aplicate în scopul evitării poluării lor ca rezultat al scurgerii de dezinfectant sau a descompunerii carcaselor, provenite de la păsările moarte;
- i) o listă actualizată a autorităților competente în protecția mediului care trebuie să fie contactate în caz de pseudopesă aviară.

Secțiunea 3

Resurse tehnice pentru Centrul local de combatere a bolii

64. Administrația publică locală va organiza asigurarea Centrului local de combatere a bolii cu personal, facilități, echipament și o structură organizatorică bine determinată pentru implementarea eficientă a măsurilor de control pentru boala de Newcastle.

65. Centrul local de combatere a bolii trebuie să dispună de cel puțin:

- a) o linie telefonică rezervată comunicărilor cu Centrul Național de Combatere a Bolii și linii telefonice accesibile proprietarilor, deținătorilor de animale și altor persoane interesate;
- b) alte mijloace de comunicare necesare;
- c) sistem de înregistrare, conectat la Centrul Național de Combatere a Bolii și alte baze de date;
- d) un registru ce conține înregistrările, în ordine cronologică, ale tuturor acțiunilor aplicate;
- e) o listă actualizată permanent a tuturor persoanelor (inclusiv a medicilor veterinari de liberă practică), a tuturor instituțiilor locale ce trebuie să se implice în cazul apariției bolii de Newcastle;

f) o listă actualizată a laboratoarelor, grădinilor zoologice, altor centre și instituții unde sunt întreținute animale din speciile receptive, în scopuri științifice sau alte scopuri;

g) hărți ce conțin toate terenurile unde se pot distruge carcasele;

h) lista măsurilor de monitorizare și control al apelor de suprafață și a celor subterane, aplicate în scopul evitării poluării lor ca rezultat al scurgerii de dezinfectant sau a descompunerii carcaselor, provenite de la animalele moarte.

Secțiunea 4

Resursele necesare în cazul eradicării bolii de Newcastle (echipament și facilități)

66. Centrele de combatere a bolii la diferite niveluri administrative trebuie să dispună de toate mijloacele, echipamentele și facilitățile existente la nivelul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, întru realizarea tuturor activităților necesare.

67. În afară de resursele tehnice stipulate în secțiunile 2 și 3 ale prezentului capitol, centrele de combatere a bolii trebuie să dispună de:

a) mijloace de comunicare (telefon, fax, internet);

b) echipament de protecție;

c) dezinfectante eficiente față de virusul pseudopestei aviare, detergenți și săpun;

d) pompe de curățare și dezinfecție, lopeți, razuri

e) personal instruit pentru uciderea păsărilor;

f) echipament de necropsie și prelevare de probe;

g) afișe și pancarte de avertizare ori de interzicere;

h) hărți detaliate.

68. În stoc va trebui să existe:

a) echipament de protecție;

b) dezinfectanți eficienți față de virusul pseudopestei aviare, detergenți și săpun;

c) pompe de curățare și dezinfecție, lopeți, razuri;

d) mijloace de ucidere;

e) echipament de necropsie și de prelevare de probe ;

f) afișe și pancarte de avertizare ori de interzicere;

g) hărți detaliate.

69. Echipamentele și materialele stocate vor fi menținute corespunzător și vor fi verificate periodic, pentru aprecierea gradului de deteriorare în vederea înlocuirii lor.

70. Acces la resursele enumerate mai jos vor avea șeful Centrului local de combatere a bolii și o persoană responsabilă desemnată de șef, care va ține evidența strictă a:

- a) vehiculelor;
- b) combustibililor;
- c) utilajelor de dezgropare și îngropare;
- d) aruncătoarelor de flăcări (pentru sterilizarea metalelor);
- e) echipamentului de pulverizare și altor mijloace de sanitație;
- f) mijloacelor de transport specializate pentru transportarea deșeurilor, cadavrelor și a carcaselor de păsări sacrificate sau ucise, în cazul în care nu există posibilitatea de procesării și distrugerii acestora în interiorul exploatației;
- g) mijloacelor de transportare a probelor destinate examenului de laborator;
- h) mijloacelor de birotică;
- i) mijloacelor materiale de instruire;
- j) mijloacelor de curățare, dezinsecție și dezinsecție;
- k) mijloacelor de ucidere;
- l) echipamentelor de protecție.

71. Dimensiunile echipamentului destinat acestor acțiuni vor fi potrivite fiecărui membru al echipelor de experți locali sau naționali și se vor păstra sub formă de set individual, în saci de plastic etichetați cu numele utilizatorilor, alături de trusele destinate recoltării de probe, în locuri special destinate și închise, la care vor putea avea acces permanent persoanele desemnate.

72. Este interzisă utilizarea în alte scopuri a echipamentului de intervenție.

73. După utilizare, echipamentul folosit este, după caz, fie sterilizat prin fierbere și rămâne în interiorul exploatației, în vederea utilizării în acțiuni de intervenție în presupusul focar, fie se ambalează în saci de plastic dubli, care vor fi supuși separat dezinsecției chimice exterioare și se vor decontamina prin autoclavare în laborator.

74. În scopul asigurării executării corespunzătoare a prezentului Plan, ANSA colaborează cu alte autorități centrale de specialitate.

CAPITOLUL IV DIAGNOSTICUL DE LABORATOR

75. Investigatiile de laborator pentru diagnosticul bolii de Newcastle se va efectua de către I.P. CRDV, care va asigura, ca testările de laborator pentru detectarea bolii se vor efectua în conformitate cu prevederile prezentului Plan, manualului de diagnostic și a manualului operațional pentru boala de Newcastle.

76. Supravegherea pasivă, supravegherea activă, supravegherea serologică, testarea imunității postvaccinale a bolii de Newcastle se efectuează în conformitate

cu prevederile Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului.

77. Diagnosticul de confirmare/infirmare a bolii de Newcastle se realizează prin:

a) examene virusologice de izolare a virusului a bolii de Newcastle din probe de organe parenchimotoase provenite de la păsări moarte sau păsări ucise în scop de diagnostic și probe de tamponare traheale și tamponare cloacale recoltate de la păsări vii;

b) identificarea virusului prin reacția de inhibare a hemaglutinării, utilizând un antiser de referință contra bolii de Newcastle.

c) testul patogenității intracerebrale efectuat pe păsări SPF (specified pathogen free – agenți patogeni specifici) în vîrsta de o zi.

78. Laboratorul Național de Referință pentru boala de Newcastle (I.P. CRDV) trebuie să formuleze și să aprobe măsurile de biosecuritate ce trebuie să fie aplicate la recoltarea probelor, diagnostic, testare serologică, împachetarea probelor și transportul lor – și să o publice în Manual operațional.

79. Toate probele colectate de către medicii veterinari oficiali se expediază la I.P. CRDV pentru cercetare, acesta raportează Agenției rezultatele testărilor.

80. I.P. CRDV asigură colaborarea cu Laboratorul internațional de referință pentru boala de Newcastle.

81. În cazul în care rezultatul este pozitiv, Directorul Agenției va asigura organizarea livrării probelor la un laborator internațional de referință pentru boala de Newcastle, în scopul confirmării adiționale a bolii.

82. Laboratorul Internațional de Referință pentru boala de Newcastle: **Veterinary Laboratories Agency (VLA), New Haw, Weybridge, Surrey KT 15 3NB, United Kingdom.**

83. Laboratorul Național de Referință pentru boala de Newcastle: IP CRDV, str. Murelor 3.

CAPITOLUL V VACCINAREA DE NECESITATE

Secțiunea 1 Instituirea vaccinării de necesitate

84. În Republica Moldova în prezent se efectuează vaccinări profilactice pe fluxul tehnologic la efectivele de găini, curci, fazani și porumbei conform

schemelor stabilite, cu vaccinuri vii (preparate din tulpini lentogene și mezogene) – și vaccinuri inactivate.

85. În cazul în care Centrul local de combatere a bolii consideră necesară inițierea campaniei de vaccinare de necesitate, acesta va pregăti un plan de acțiuni pe care îl va prezenta Centrului Național de Combatere a Bolii.

86. Planul de acțiuni va fi pregătit de către membrii grupului național de experți în concordanță cu propunerile centrelor de combatere a bolii.

Planul de acțiuni va cuprinde următoarea informație:

- a) situația epizootologică, ce a cauzat introducerea vaccinării de necesitate;
- b) factorii ce au cauzat autorizarea vaccinării de necesitate, spre exemplu:
 - posibilitatea răspîndirii infecției de către animalele ce au fost expuse bolii;
 - afectarea unui număr mare de păsări;
 - probabilitatea unei diseminări ample a infecției;
 - o densitate înaltă a animalelor din speciile receptive originare dintr-un focar suspect la pseudopestă aviară;
 - creșterea rapidă a numărului de focare, a exploatațiilor infectate amplasate pe o suprafață mare;
 - limitele zonei geografice în care trebuie efectuată vaccinarea de necesitate vor fi stabilite după conlucrarea dintre membrii grupului național de experți și personalul veterinar ce posedă cunoștințe detaliate referitor la zona de risc unde se poate răspîndi boala.
 - stabilirea zonei de supraveghere pe o suprafață de cel puțin 10 km, ce înconjoară zona de vaccinare de necesitate și în care este interzisă vaccinarea;
 - numărul total al animalelor ce urmează a fi vaccinate, specia și vârsta lor;
 - subtipul vaccinului ce urmează a fi utilizat;
 - durata campaniei de vaccinare;
 - măsurile ce se vor aplica pentru controlul mișcării animalelor și a produselor acestora.

Secțiunea 2

Instituirea centrului de vaccinare de necesitate

87. O dată cu stabilirea Campaniei de vaccinare de necesitate, se va institui un Centru de vaccinare de necesitate ce va fi amplasat în cadrul Centrului local de combatere a bolii.

88. Se va face publicitate locală corespunzătoare în legătură cu decizia de inițiere a vaccinării de necesitate obligatorii în zonă, și vor fi aplicate măsuri întru asigurarea cât mai rapidă a completării campaniei.

89. Zona geografică în care se va efectua vaccinarea de necesitate va fi clar definită, utilizându-se drept hotare barierele fizice, ca: drumuri, râuri sau impedimente fizice și se va pregăti o listă a tuturor exploatațiilor de animale receptive în zona în care urmează a se efectua vaccinarea de necesitate.

90. Amplasarea tuturor exploatațiilor de animale receptive, ce urmează a fi vaccinate de necesitate, va fi indicată pe o hartă sau hărți la o scară corespunzătoare, cu menționarea numărului aproximativ de animale în fiecare exploatație.

91. Adicional, la fiecare centru de vaccinare, se va desemna personal veterinar sau administrativ pentru evitarea interferenței cu alte activități ale Centrului local de combatere a bolii. Scopul va consta în completarea vaccinării de necesitate în zona desemnată timp de pînă la șapte zile lucrătoare.

92. Centrul de vaccinare de necesitate va fi aprovizionat cu următoarele mijloace:

- a) o cantitate suficientă de vaccin;
- b) facilități corespunzătoare pentru transportarea și depozitarea vaccinului;
- c) facilități pentru sterilizarea utilajului;
- d) containere pentru deșeuri, folosite pentru stocarea echipamentului de vaccinare de unică folosință, sticlele de vaccin goale și alte deșeuri cu un potențial de risc înalt;
- e) echipament de protecție utilizat de către echipele de vaccinare de necesitate;
- f) dezinfectant și căldări, perii și burete pentru dezinfecția personală a echipamentului specialiștilor ce efectuează vaccinarea de necesitate.

Secțiunea 3

Acțiunile campaniei de vaccinare de necesitate

93. Echipa ce vaccinează de necesitate va consta dintr-un medic veterinar și asistenți tehnici (tehnicieni). Fiecare echipă va fi aprovizionată zilnic cu următoarele materiale și echipamente:

- a) vaccin suficient pentru completarea zilei de lucru;
- b) pipete cu piese de rezervă;
- c) seringi;
- d) containere pentru deșeuri, folosite pentru stocarea echipamentului de vaccinare de unică folosință, sticlele de vaccin goale și alte deșeuri cu un potențial de risc înalt;
- e) alte mijloace necesare.

94. Personalul administrativ al Centrului de Vaccinare de Necesitate va efectua programările pentru echipele de vaccinare de necesitate și le vor asigura cu personal pentru asistența necesară la conținerea păsărilor în timpul vaccinării de

necesitate, precum și în alte măsuri și vor obține informații despre efectivul existent de păsări în exploatație.

Numai în cazuri excepționale, vaccinările de necesitate vor fi efectuate fără programare prealabilă.

95. Fiecare echipă de vaccinare de necesitate, la începutul fiecărei zile de lucru, va primi o listă de însărcinări, care va conține următoarele:

- a) lista exploatațiilor ce trebuie vizitate;
- b) ora vizitelor;
- c) numărul aproximativ de animale în fiecare exploatație.

96. La sosirea în exploatația în care urmează a fi vaccinate de necesitate păsările, medicul veterinar oficial va informa proprietarul sau deținătorul de animale despre campania de vaccinare de necesitate. Ulterior, înainte de a intra în încăperea unde se întrețin păsări, membrii echipei de vaccinare de necesitate se vor echipa corespunzător și vor efectua dezinfectia personală.

97. Înainte de a începe vaccinarea de necesitate, efectivul de animale va fi examinat clinic. În cazul în care apare o suspiciune de pseudopesta aviară, aceasta se raportează imediat Centrului local de combatere a bolii, care, ulterior, va întreprinde măsurile corespunzătoare. Echipa de vaccinare de necesitate nu trebuie să se implice în astfel de examinări, ea trebuie numai să notifice că efectivul este suspect și va aplica restricțiile de rutină, sau va efectua prelevarea probelor de laborator, dacă aceasta se va solicita de către Centrul local de combatere a bolii.

98. În cazul în care pseudopesta aviară nu va fi exclusă imediat, vaccinarea de necesitate nu se va efectua.

99. În cazul în care se constată faptul că efectivul, din punct de vedere clinic, este liber de pseudopesta aviară, se efectuează vaccinarea de necesitate.

100. La efectuarea vaccinării de necesitate, membrii echipei vor urma strict instrucțiunile de administrare, în special doza, vârsta animalelor ce pot fi vaccinate.

101. Fiecare animal vaccinat de necesitate va fi înregistrat.

102. După vaccinarea de necesitate a întregului efectiv, echipamentul utilizat va fi curățat, dezinfectat și sterilizat.

103. Luând în considerație faptul că vaccinarea de necesitate se inițiază în cazul în care există un risc înalt de răspândire a bolii, aceasta trebuie efectuată cu precauție pentru a se evita diseminarea virusului pseudopestei aviare ca rezultat al acestui proces de vaccinare de necesitate.

104. După finalizarea vaccinării de necesitate în exploatație, medicul veterinar din echipa de vaccinare de necesitate, va completa un formular cu înregistrările păsărilor vaccinate de necesitate, care va fi semnat de către proprietarul sau deținătorul de animale, căruia îi va rămâne copia acestuia.

105. La sfârșitul zilei de muncă, echipa de vaccinare de necesitate se va întoarce la Centrul de vaccinare de necesitate, unde vor plasa echipamentul și deșeurile utilizate în containere speciale.

106. Echipamentul ce ar putea fi contaminat se va curăța, dezinfecta și steriliza, iar utilajul relevant va fi returnat lucrătorilor administrativi. Harta ce indică campania de vaccinare de necesitate va fi actualizată zilnic.

107. Medicul veterinar, responsabil de Centrul de vaccinare de necesitate, va raporta zilnic Centrului local de combatere a bolii despre desfășurarea campaniei de vaccinare de necesitate contra bolii de Newcastle în ultimele 24 ore.

108. Conform instrucțiunilor de administrare, vaccinul se administrează intranasal, oral cu apa de băut sau prin aerosoli.

109. Dozajul diferă în dependență de specie și seria vaccinului și va fi stabilit în corespundere cu instrucția de folosire a vaccinului, anexată la fiecare lot de vaccin.

Secțiunea 4

Distrugerea vaccinurilor neutilizate

110. Înainte de a merge la o exploatație, persoana ce va efectua vaccinarea trebuie să stabilească aproximativ cantitatea de vaccin ce urmează a fi utilizată în exploatația respectivă.

111. Pentru reducerea pierderilor de vaccin este necesară reambalarea unei cantități necesare pentru exploatația dată.

112. Flacoanele utilizate parțial nu se folosească în alte exploatații, iar vaccinul neutilizat se amestecă cu soluție de dezinfectant și poate fi turnat în rețeaua de canalizare a exploatației.

113. Flacoanele goale se dezinfectează, se împachetează în pungi de polietilenă și se transportă la Centrul de vaccinare de necesitate.

114. În cazul, în care flaconul de vaccin care a fost luat în exploatație, dar nu a fost deschis (utilizat), partea exterioară a acestuia se dezinfectează minuțios înainte de a fi scos din exploatație și utilizat în altă exploatație.

115. Excesul de vaccin rămas după completarea programului de lucru va fi returnat la Centrul de vaccinare de necesitate cât mai curînd și asigurate pe toată perioada condiții de păstrare conforme.

Secțiunea 5

Dezinfectarea și distrugerea utilajului. Dezinfecția personalului

116. Echipamentul utilizat se va curăța și dezinfecta în soluție dezinfectantă, fiind ulterior distrus prin ardere pe teritoriul exploatației.

117. În cazul în care nu este posibilă distrugerea echipamentului în interiorul exploatației, acesta va fi dezinfectat și plasat într-o pungă de polietilenă și luat la Centrul de vaccinare de necesitate.

118. Toate piesele seringilor, pipetelor și flacoanele utilizate trebuie să fie clasificate ca utilaj de unică folosință, iar pipetele vor fi curățate și dezinfectate înainte de a fi scoase din exploatație și sterilizate înainte de a fi utilizate din nou.

119. Dezinfecția personalului la intrare și părăsirea exploatației se va efectua minuțios.

120. Se va ține cont de faptul, că păsările clinic sănătoase ce au fost vaccinate pot fi infectate cu virusul pseudopestei aviare, aflîndu-se, la moment, în perioada de incubație.

Secțiunea 6

Repartizarea lucrului echipei de vaccinare de necesitate. Raportări

121. Medicul veterinar responsabil de Centrul de vaccinare de necesitate va asigura ca programul vizitelor zilnice ce trebuie completat de către fiecare echipă de vaccinare, este schipat, pe măsura posibilităților cu cel puțin 24 de ore înainte.

122. La organizarea fiecărei zile de lucru pentru o echipă, trebuie completate formulare și fixate vizitele la exploatații.

123. La completarea programului zilnic de lucru, cînd echipa de vaccinare se reîntoarce la Centrul de vaccinare de necesitate, fiecare medic veterinar al echipei trebuie să completeze o dare de seamă, în ordinea vizitării exploatațiilor, pe un formular ce se transmite, împreună cu formularele ce au același caracter, persoanei responsabile pentru examinare și pentru indicarea acțiunilor ulterioare ce vor fi necesare.

124. Personalul administrativ, va procesa ulterior, aceste formulare și formularele pentru exploatațiile unde s-a efectuat vaccinarea vor fi transmise

Centrului local de combatere a bolii pentru a programa examinările clinice ulterioare.

125. Toate echipele de vaccinare vor prezenta zilnic următoarea informație:

- a) date despre toate exploatațiile vizitate;
- b) înregistrări despre vaccinurile utilizate;
- c) date despre vaccinările efectuate.

Secțiunea 7

Imunitatea și infecția ascunsă. Focare secundare

126. Imunitatea la păsări apare peste 14 zile după vaccinare. Oricum, semnele clinice ale bolii, rezultate în urma expunerii unor păsări la virusul pseudopestei aviare în timp ce se dezvoltă imunitatea postvaccinală, pot fi marginale sau neclare și evoluția bolii poate fi variată. De aceea, se interzice mișcarea păsărilor timp de 21 zile, cu excepția celor care trebuie transportate la abator.

127. În cazul în care nu se efectuează o examinare clinică minuțioasă este foarte dificilă detectarea leziunilor la animalele vaccinate și pot rămâne inobservabile.

128. În cazul în care boala evoluează atipic (ascuns), aceasta nu poate fi depistată de către proprietar sau deținătorul de păsări, așadar nu este raportată.

129. Efectivul de păsări tinere va fi supus controalelor complete la receptivitate.

130. Focarele secundare pot apare dintr-un șir de motive, ca:

- a) unele animale puteau fi infectate înainte de stabilirea imunității postvaccinale, altele nu au acționat la vaccinare.
- b) nivelul de imunitate format ca rezultat al unei singure vaccinări nu este atât de înalt ca acel ce se va stabili în urma vaccinării repetate, ceea ce ar putea servi drept cauză a evoluției bolii.

Secțiunea 8

Examinările clinice ulterioare și finalizarea vaccinării

131. Examinările efectivului de animale după vaccinare, în scopul depistării gradului de infecție, se vor efectua la anumite intervale de timp.

Examinările clinice vor fi realizate de către specialiștii veterinari din cadrul Centrului local de combatere a bolii, frecvența lor va depinde de amplasarea exploatației și se va efectua conform următorului exemplu:

a) exploatațiile infectate – examinări clinice zilnice, timp de 14 zile, pînă la instalarea imunității și examinări clinice o dată la 3-4 zile, după stabilirea imunității postvaccinale;

b) pe o zonă de 3 km – examinări la fiecare 3-4 zile pînă la stabilirea imunității postvaccinale; apoi cu interval de 5-7 zile;

c) zone periferice – examinări cu interval de 5-7 zile.

Examenul clinic se va efectua în ordinea în care s-au vaccinat animalele. Toate exploatațiile din zona de vaccinare trebuie vizitate timp de 7 zile, înainte de retragerea restricțiilor.

132. Persoana responsabilă trebuie să se asigure că utilajul folosit este spălat și sterilizat înainte de reambalarea pachetelor ce vor fi supuse sterilizării cu fum de formalină.

133. Cînd un pachet este returnat la depozitele Centrului Național de Combatere a Bolii sau expedit către un alt centru, este esențial să fie înregistrate detalii exacte ale conținutului pachetului.

134. O listă a celor conținute trebuie să însoțească pachetul. O copie a acestei liste trebuie expediate Centrului Național de Combatere a Bolii, în responsabilitatea medicului veterinar responsabil de depozitul central fiind înlăturate toate deficiențele enumerate în listă, pentru recomercializarea și returnarea lor la depozit.

CAPITOLUL VI EXERCITII ȘI TRENING

135. Personalul veterinar din Moldova va trece periodic un trening în vederea procedurilor de diagnosticare și manipulare în cazul pseudopestei aviare.

Treningul se efectuează la 2 niveluri:

a) trening pentru grupul de experți;

b) trening pentru alt personal.

136. Cursurile de trening trebuie să includă trening în diagnosticul clinic, investigații epidemiologice și procedurile premiselor de infectare ce includ măsurile sanitare veterinare și cele de curățare și dezinfecție;

a) diagnosticarea pseudopestei aviare;

b) proceduri la premisele suspectate/infectate de pseudopestă aviară în cadrul zonelor de protecție și supraveghere;

c) proceduri la Centrul local de combatere a bolii;

d) trasabilitatea practicii și menținerea datelor;

e) procedurile de notificare și publicitate.

137. Personalul veterinar implicat în combaterea bolii trebuie nominalizat pentru instruire atât în țară și străinătate

138. Instruirea personalului din laboratoare se realizează cu privire la prezentarea noilor echipamente pentru laborator și a testelor de diagnostic pentru IA, ca parte a Planului de contingenta pentru IA.

139. În afară de aceasta, exercițiul de training se va efectua periodic la nivel central și regional.

140. Programele de training pentru toți ceilalți membri ai serviciului veterinar din Moldova va fi efectuat în prealabil la nivel regional.

141. În cadrul facultății de medicină veterinară se prezintă în detaliu aspectele de informare și instruire privind pseudopesta aviară:

- a) semnele clinice ale pseudopestei aviare;
- b) datele epizootologice ale bolii;
- c) procedurile de notificare;
- d) măsurile de control;
- e) situația epizootică în Republica Moldova și în plan mondial.

142. Se instruiesc specialiștii veterinari care vor participa nemijlocit la eradicarea focarului de boală.

143. Se efectuează instruirii periodice privind sistemul rapid de alertă, analiza de risc privind importul de animale și sistemul de notificare.

144. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor organizează periodic exerciții de simulare pentru instruirea personalului centrelor de combatere a bolii.

CAPITOLUL VII PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE CONȘTIENȚIZARE A POPULAȚIEI

145. Atât în timp de liniște epidemiologică, cât și în perioadele de evoluție a bolii, CNCB trebuie să informeze și conștientizeze publicul prin:

- Afișarea în locuri publice de material informativ referitor la boala de Newcastle;
- Tipărirea de broșuri informative;
- Anunțuri media și internet;
- Ședințe informative publice.
- Publicitate intensivă la acutizarea bolii.

Modele de afișe, dispoziții și anunțuri pot fi consultate în Manualul Operațional.

146. Avertizarea și informarea despre evoluția bolii de Newcastle este deosebit de importantă atât pentru fermieri cât și pentru opinia publică. Aceasta trebuie să se realizeze prin toate mijloacele posibile: mass media, școala, dispensare umane, biserică. Informarea trebuie menținută pe toată durata bolii, până la stingerea focarelor de influență aviara.

Avertizarea populației este o problemă extrem de delicată și trebuie să se realizeze fără a crea panică.

147. Se vor elabora și distribui în teren afișe, la nivelul primăriilor, clinicilor și cabinetelor veterinare, cabinetelor umane; de asemenea, vor fi distribuite afișe în comune, orașe mici, aeroporturi, gări, școli, birouri etc.

148. Unele transmisii prin radio și TV vor avea ca subiect de discuție boala de Newcastle și măsurile despre prevenire.

149. Este necesar ca oamenii să fie informați prin mass media despre simptomele și pericolele bolii. De asemenea, este necesar să se informeze populația rurală.

150. Proprietarii și deținătorii de animale sînt informați periodic despre procedurile de notificare a bolii în caz de suspiciune.

151. Modele de dispoziții, măsuri de restricție și anunțuri, sunt descrise în Manualul Operational pentru boala de Newcastle.

CAPITOLUL VIII

DISTRUGEREA CADAVRELOR ÎN CAZUL UNEI EPIDEMII MAJORE

152. Uciderea animalelor și distrugerea carcaselor în cazul izbucnirii unui focar de boala de Newcastle se va face cât mai rapid posibil, pentru a împiedica răspândirea bolii în exploatațiile de contact.

153. Distrugerea animalelor ucise se poate face prin două metode:

- convențional (prin denaturarea în unități specializate);
- alternativ, acolo unde este depășită capacitatea de neutralizare a cadavrelor sau unde condițiile epidemiologice o impun.

154. Pot fi folosite metode alternative de ecarisare ca incinerarea și îngroparea.

Dacă se hotărăște folosirea acestor metode, trebuie întâi să fie consultată Autoritatea Locală pentru Protecția Mediului, cu privire la locurile potrivite ce vor fi folosite.

155. Descrierea metodelor de ucidere și de distrugere a carcaselor este cuprinsă în procedurile din manualul operațional pentru boala de Newcastle.

CAPITOLUL IX PREVEDERILE DE FINANȚARE

156. Fondurile bugetare de urgență se asigură pentru:

a) în cazul acțiunilor de importanță deosebită ce se întreprind pentru lichidarea rapidă a focarelor de boli transmisibile, prin sacrificarea unor animale și prin alte măsuri ce se impun pentru prevenirea difuzării epizootiilor și pentru apărarea sănătății efectivelor de animale;

b) sacrificarea unor animale și alte măsuri ce se impun pentru prevenirea epizootiilor și apărarea sănătății efectivelor de animale, în cazul acțiunilor de importanță deosebită prevăzute la alin. 1), se aprobă în condițiile stabilite prin Hotărârea Guvernului;

c) plata despăgubirilor suportate de proprietar nu se face din fondurile prevăzute pentru combaterea epizootiilor.

157. Mijloacele financiare destinate lichidării focarelor de boală, se distribuie pentru:

a) plata suplimentară pentru salariați (ore suplimentare, angajări temporare, cheltuieli de transport și diurnă);

b) procurarea echipamentelor și alte materialelor de protecție;

c) transport și incinerare;

d) uciderea animalelor și distrugerea cadavrelor acestora;

e) dezinfectarea sau distrugerea materialelor contaminate;

f) curățarea și dezinfecția adăposturilor, curților, vehiculelor și echipamentelor;

g) măsuri de protecție a animalelor;

h) campanii de vaccinare de necesitate.

i) susținerea activităților grupului de experți;

j) instruirea și pregătirea generală a echipelor de lucru pentru combaterea bolii în focare.

158. Personalul din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor va fi distribuit de însuși Agenție.

159. În cazul în care este necesar personal suplimentar pe o perioadă determinată, cheltuielile ocazionate de plata manoperei, diurnei, transportului, cazării etc, se va face din fondul pentru combaterea epizootiilor.

160. Cheltuielile alocate pentru acoperirea costurilor activităților pe care serviciile veterinare le efectuează în scopul prevenirii introducerii bolii și supravegherii în scop preventiv a efectivelor de animale sunt asigurate din fonduri bugetare.

161. Prelevarea de probe suplimentare și transportul acestora la laborator se face conform manualului operațional din mijloacele financiare destinate lichidării focarelor de boală.

162. Sacrificarea păsărilor bolnave, transportul carcaselor, cadavrelor, transportul și distrugerea materialelor contaminate vor fi acoperite din fondul pentru combaterea epizootiilor.

163. Cheltuielile ocazionate de elaborarea programului de intervenție în situații de necesitate și, în general, toate cheltuielile de pregătire a operațiunilor sunt finanțate din fondurile bugetare destinate serviciilor veterinare pentru activități curente.

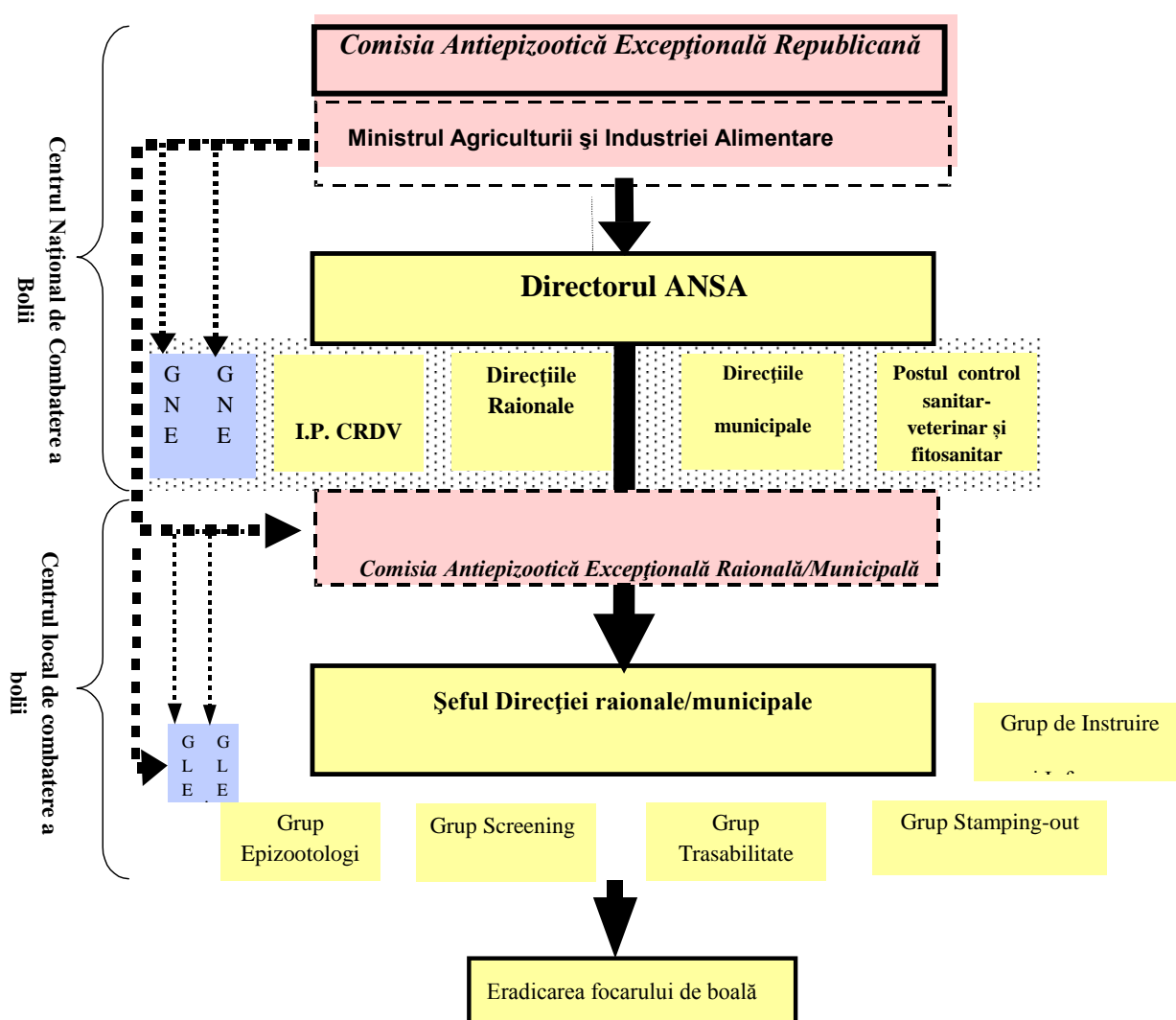
164. Costurile privind vaccinarea profilactică și de necesitate a păsărilor contra bolii de Newcastle vor fi acoperite din Fondul pentru combaterea epizootiilor.

165. Costurile privind operațiunile de curățenie, sanitație, dezinfecție, deratizare, efectuate în focarul de boală, sunt, de asemenea, acoperite din fondurile bugetare.

A N E X E:

Anexa nr. 1
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
Boala de Newcastle

Diagrama Lanțului de Comandă

Notă:

GNE - grupul național de experți; GLE - grupul local de experți;

**Criteria minime pentru planul de contingență
în cazul evoluției bolii de Newcastle**

Planurile de contingență trebuie să îndeplinească cel puțin următoarele criterii;

1. Constituirea unui centru de criză la nivel național care să coordoneze toate măsurile de control în Moldova;
2. Furnizarea unei liste a centrelor locale de combatere al bolii care dispun de posibilitățile adecvate pentru a coordona măsurile de control al bolii la nivel local;
3. Furnizarea de informații detaliate cu privire la personalul implicat în aplicarea măsurilor de control, abilitățile și responsabilitățile lor;
4. Fiecare centru local de combatere al bolii trebuie să fie în măsură să contacteze rapid persoanele sau organizațiile implicate în lichidarea focarului;
5. Echipamentele și materialele să fie disponibile pentru efectuarea măsurilor corespunzătoare de control al bolii;
6. Furnizarea de informații detaliate cu privire la măsurile ce se vor lua atunci când infecția sau contaminarea sînt suspicioase sau confirmate, inclusiv metodele propuse pentru distrugerea carcaselor;
7. Instituirea programelor de pregătire pentru menținerea și dezvoltarea abilităților în domeniul procedurilor administrative;
8. Laboratoarele sanitare veterinare de diagnostic trebuie să aibă posibilități pentru examinarea post-mortem, capacitățile necesare pentru examenul serologic, histologic etc. și să mențină capacitățile pentru diagnosticul rapid; trebuie să se întocmească planurile pentru transportul rapid al probelor;
9. Furnizarea de detalii cu privire la cantitatea de vaccin contra bolii de Newcastle estimată ca fiind necesară în eventualitatea reinstaurării vaccinării de urgență;
10. Elaborarea de dispoziții pentru a asigura competențele legale necesare pentru implementarea planurilor de contingență.

Etiologia, datele epizootologice și diagnosticul bolii de Newcastle

1. Boala de Newcastle (pseudopesta aviară) este o boală virală înalt contagioasă ce afectează majoritatea păsărilor de curte (găini, curcani, găște, rațe, bibilici, fazani), de crescătorie (prepelețe, struți). Aceasta, este o boală notificabilă obligatoriu, avînd o importanță economică majoră.

Prezentul Program stabilește măsurile de combatere a maladiei de Newcastle care trebuie aplicate în cazul apariției acesteia:

- în exploatațiile de păsări;
- la porumbeii călători și alte păsări crescute în captivitate.

Prezentul Plan nu se aplică în cazul depistării bolii de Newcastle la păsările sălbatice care trăiesc în libertate.

2. Pentru a asigura o detecție timpurie a unui focar de pseudopestă aviară, persoanele ce sunt în contact cu păsările receptive sunt obligate să notifice la organul central al serviciului veterinar de stat orice caz suspect de boală. Inspecția, de regulă, trebuie să se efectueze în interiorul exploatației, pentru a se asigura că proprietarii și deținătorii de păsări aplică măsuri generale de control și biosecuritate.

3. Este important ca, în caz de suspiciune a pseudopestei aviare, să se întreprindă toate acțiunile necesare, dar în caz de confirmare a bolii să se aplice, pe cât de repede posibil, măsuri eficiente de combatere a bolii, responsabilă fiind autoritatea sanitar-veterinară competentă.

4. Diagnosticarea rapidă și detaliată a bolii și identificarea virusului se vor efectua printr-o cooperare strînsă a Centrului Republican de Diagnostic Veterinar cu Laboratorul Comunitar de Referință.

5. Măsurile de control al pseudopestei aviare se vor baza, în primul rînd, pe depopularea întregului efectiv infectat. Sacrificarea păsărilor infectate și contaminate se va realiza imediat, conform legislației în vigoare. În cazul în care este posibilă prelucrarea carcaselor păsărilor pierite sau sacrificate, aceasta se va realiza conform legislației în vigoare.

6. Este foarte important să se prevină orice răspîndire a bolii, odată cu izbucnirea focarului de boală, prin monitorizarea mișcării păsărilor și a ouălelor ce pot fi contaminate și prin aplicarea vaccinării de necesitate.

Acest plan de contingență este elaborat în concordanță cu prevederile stabilite în Norma sanitară veterinară privind profilaxia, supravegherea și combaterea bolii de Newcastle.

7. Boala de Newcastle, cunoscută și sub denumirea de pseudopestă aviară, este o infecție contagioasă a păsărilor produsă de orice tulpină de paramyxovirus (APMV- 1) aparținînd genului Rubulavirus, familia Paramyxoviridae, care are un

indice de patogenitate intracerebrală determinat de pui de găină în vîrstă de o zi egal sau mai mare de 0.7.

8. Pseudopesta aviară este cea mai gravă boală a păsărilor. Ea produce pagube economice enorme prin morbiditatea accentuată, mortalitatea ridicată și afectarea producției de carne și ouă.

9. Transmiterea bolii se face prin contact direct cu secrețiile păsărilor infectate, în special, fecale, hrană, apă, echipamente contaminate. Riscul cel mai mare de răspîndire a bolii îl reprezintă păsările migratoare ce sînt purtătoare ale virusului. Virusul pseudopestei aviare se poate răspîndi pe cale aeriană la o distanță de 15 km. Modul de transmitere este extrem de complex depinzînd de tulpina de virus, de speciile de păsări și de factorii de mediu.

10. Perioada de incubație este de 21 de zile, dar semnele clinice se manifestă la 2-15 zile de la contaminarea cu virusul pseudopestei aviare.

11. Sursele de virus sînt reprezentate de secrețiile respiratorii, fecale, carcase infectate. Virusul este eliminat în timpul perioadei de incubație.

12. Diagnosticul clinic al pseudopestei aviare se stabilește în baza următoarelor semne clinice în dependență de tropism și virulența virusului:

a) agentul patogen viscerotrop - depresie, anorexie, tahipnee, diaree apoasă de culoare verzuie, inflamație în regiunea capului și cianoza crestei. Mortalitatea atinge 90 %.

b) agentul patogen neurotrop - sînt caracteristice tulburări respiratorii și nervoase, depresie, anorexie, scăderea greutatei corporale, tahipnee și hipoxie, paralizia aripilor și picioarelor, torticolis. Mortalitatea este de 10-20 % la păsările adulte, iar la tineret mortalitatea este mai ridicată.

c) agentul patogen mezogen - respirație greoaie, depresie, tulburări nervoase. Mortalitatea - 10 %.

d) agentul patogen lentogen - se caracterizează prin forma atipică a bolii, rareori se pot observa incoordonări în mișcare.

13. Pseudopesta aviară se va diferenția de influența aviară, pasteureloză, boala Marek, encefalomielită, variolă.

14. Diagnosticul se va pune pe baza tabloului clinic, morfopatologic și datelor epizootologice și în caz de necesitate pentru confirmarea bolii se va recurge la diagnostic de laborator. Scopul diagnosticului de laborator constă în izolarea virusului sau detectarea antigenului viral sau identificarea anticorpilor virusului pseudopestei aviare.

15. Instituția Publică Centrul Republican de Diagnostic Veterinar (IP CRDV) este desemnat ca laborator național în diagnosticul pseudopestei aviare. Partea virusologică de diagnosticare va fi efectuată și în laboratoarele zonale specializate. Așadar, în caz de suspiciune, medicii veterinari oficiali trebuie să preleve 2 tipuri de probe:

a) probe de sînge pentru cercetări serologice;

b) probe de țesut pentru identificarea virusului, antigenului sau a ARN-ului viral.

**Notificarea internă și externă a bolii și informații epizootologice ulterioare
ce urmează a fi furnizate de către Agenția Națională pentru Siguranța
Alimentelor, în cazul confirmării bolii de Newcastle**

1. În termen de 24 de ore de la confirmarea oricărui focar primar de boală, caz primar la porcii sălbatici sau caz într-un abator sau mijloc de transport, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentară trebuie să notifice la OIE, prin intermediul Sistemului de notificare a bolilor la animale, stabilit conform Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor următoarele:

- a) data prezentării informației;
- b) ora prezentării informației;
- c) denumirea țării;
- d) denumirea bolii;
- e) numărul de focare sau de cazuri;
- f) data la care a fost suspectată boala de Newcastle;
- g) data confirmării;
- h) metodele utilizate pentru confirmare;
- i) faptul dacă prezența bolii a fost confirmată la păsările sălbatice sau la păsări dintr-o exploatație, abator sau mijloc de transport;
- j) localizarea geografică unde a fost confirmat focarul sau cazul de boala de Newcastle;
- k) măsurile întreprinse de combatere a bolii.

2. În cazul focarelor sau cazurilor primare în abatoare sau mijloace de transport, pe lângă datele specificate la pct. 1 al prezentei anexe, Organul Central al Serviciului Veterinar de Stat trebuie să prezinte la OIE, de asemenea, următoarele informații:

- a) numărul de păsări susceptibile din focar, abator sau mijloc de transport;
- b) numărul de păsări moarte din fiecare categorie din exploatații, abator sau mijloc de transport;
- c) pentru fiecare categorie, morbiditatea bolii și numărul de păsări la care boala de Newcastle a fost confirmată;
- d) numărul de păsări ucise în focar, abator sau mijloc de transport;
- e) numărul de carcase prelucrate;

f) în cazul unui singur focar, distanța dintre acesta și cea mai apropiată exploatație de păsări;

g) dacă pseudopesta aviară a fost confirmată într-un abator sau mijloc de transport, localizarea exploatației sau exploatațiilor de origine a păsărilor sau a carcaselor infectate.

3. În cazul focarelor secundare, informațiile prevăzute la pct. 1 și 2 ale prezentei anexe trebuie prezentate la OIE în termenul-limită stabilit de Norma sanitară veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor.

4. Organul Central al Serviciului Veterinar de Stat întocmește un raport scris referitor la informațiile ce urmează a fi furnizate la OIE privind orice focar sau caz de boala de Newcastle dintr-o exploatație, abator sau mijloc de transport, conform pct. 1-3 ale prezentei anexe, care va cuprinde:

a) data la care păsările dintr-o exploatație, abator sau mijloc de transport au fost ucise, iar carcacele acestora - prelucrate;

b) rezultatele testelor efectuate pe probe prelevate în momentul uciderii păsărilor;

c) orice informație referitoare la posibila origine a bolii sau originea bolii, dacă aceasta a fost stabilită;

d) în cazul unui focar primar sau al unui caz de pseudopestă dintr-un abator sau mijloc de transport, tipul genetic al virusului responsabil de focar sau de caz;

e) în cazurile în care păsările au fost ucise în exploatațiile de contact sau în exploatațiile ce conțin păsări suspecte de a fi infectate cu virusul bolii de Newcastle, informații cu privire la:

- data uciderii și numărul de păsări din fiecare categorie, uciși în fiecare exploatație;

- legătura epizootologică dintre focarul sau cazul de pseudopestă aviară și fiecare exploatație de contact sau motivele care au condus la suspiciunea de pseudopestă din fiecare exploatație suspectată;

- rezultatele testelor de laborator efectuate pe probele prelevate de la păsări din exploatații în momentul uciderii acestora;

g) în cazurile în care păsările din exploatațiile de contact nu au fost ucise, informații cu privire la motivele acestei decizii.

Principii și proceduri ce țin de curățare și dezinfectie

1. În cazul efectuării lucrărilor de curățare și dezinfectare, trebuie respectate următoarele principii și proceduri generale:

a) operațiile de curățare și dezinfectie și, în caz de necesitate, măsurile de distrugere a rozătoarelor și insectelor se efectuează sub supraveghere sanitară veterinară obligatorie și conform instrucțiunilor legale date de medicul veterinar oficial;

b) substanțele dezinfectante utilizabile și concentrațiile acestora trebuie autorizate de către direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor, pentru a se asigura distrugerea virusului Bolii de Newcastle;

c) dezinfectanții trebuie să se utilizeze, fie în conformitate cu recomandările producătorului, acolo unde sînt prevăzute, fie în conformitate cu instrucțiunile medicului veterinar oficial. Eficiența substanțelor dezinfectante trebuie verificată înainte de utilizare, deoarece eficiența anumitor substanțe dezinfectante este diminuată de păstrarea îndelungată;

d) selectarea substanțelor dezinfectante și a procedurilor de dezinfectie trebuie făcută, luîndu-se în considerare natura clădirilor, vehiculelor și obiectelor care urmează a fi tratate;

e) condițiile în care sînt utilizați agenții de degresare și substanțele dezinfectante trebuie să asigure eficiența adecvată a acestora. Se impun a fi respectați, în special, parametrii tehnici indicați de producător, cum ar fi presiunea, temperatura minimă și timpul de contact solicitat;

f) indiferent de dezinfectantul utilizat, se aplică următoarele reguli generale:
- înmuierea minuțioasă cu dezinfectant a așternutului și a materiilor fecale;
- spălarea și curățarea prin periere și frecarea cu multă atenție și minuțioasă a solului, podelelor, rampelor și pereților, după evacuarea sau demontarea, dacă este posibil, a echipamentului sau a instalațiilor, astfel încît să se evite ineficiența procedurilor de curățare și dezinfectie eficiente;

- aplicarea ulterioară a dezinfectantului un timp minim de contact, stipulat în recomandările producătorului;

- apa utilizată pentru operațiile de curățare trebuie eliminată pentru a evita orice risc de răspîndire a virusului, conform instrucțiunilor legale ale medicului veterinar oficial;

g) în cazul în care spălarea se face cu lichide aplicate sub presiune, trebuie evitată recontaminarea părților curățate anterior;

h) trebuie să se efectueze spălarea, dezinfectia sau distrugerea echipamentului, instalațiilor, articolelor sau a compartimentelor susceptibile de a fi contaminate;

i) după finalizarea procedurilor de dezinfectie, trebuie evitată recontaminarea;

j) curățarea și dezinfectia solicitate trebuie înscrise în registrul exploatației sau al vehiculului și certificate de către medicul veterinar oficial.

2. În cazul efectuării curățeniei și dezinfectiei exploatațiilor infectate, trebuie respectate următoarele prevederi speciale:

a) curățarea și dezinfectia preliminară:

- în procesul uciderii păsărilor se iau toate măsurile necesare pentru a se evita sau minimaliza răspândirea virusului pseudopestei aviare. Aceasta trebuie să includă, pe lângă altele, instalarea echipamentului temporar de dezinfectie, furnizarea îmbrăcămintei de protecție, instalarea dușurilor, decontaminarea echipamentului utilizat, a instrumentelor și a aparaturii și întreruperea sursei de energie pentru ventilație;

- carcacele păsărilor ucise trebuie pulverizate cu dezinfectant;

- în cazul în care carcacele trebuie evacuate din exploatație pentru prelucrare, se utilizează containere acoperite și etanșe;

- de îndată ce carcacele păsărilor au fost evacuate pentru prelucrare, părțile exploatației în care aceste păsări au fost adăpostite și orice părți ale altor clădiri, curți etc., contaminate în cursul uciderii, tăierii sau examinării post-mortem, trebuie pulverizate cu substanțe dezinfectante;

- orice țesut sau sânge care se pot împrăști în timpul tăierii sau post-mortem ori care a produs contaminarea globală a clădirilor, curților, ustensilelor etc., trebuie colectat și prelucrat minuțios împreună cu carcacele;

dezinfectantul utilizat trebuie să rămână pe suprafața tratată pentru cel puțin 24 de ore;

b) curățenia și dezinfectia finală:

- gunoiul de grajd și așternutul folosit trebuie îndepărtate și tratate conform pct. 3 lit. a) a prezentei anexe;

- grăsimea și murdăria trebuie îndepărtate de pe toate suprafețele prin aplicarea unui agent de degresare și spălarea suprafețelor cu apă;

- după spălarea cu apă se efectuează pulverizarea cu dezinfectant, după șapte zile incintele trebuie tratate cu un agent de degresare, clătite cu apă, pulverizate cu dezinfectant și clătite din nou cu apă.

3. Dezinfectia așternutului, gunoiului de grajd și a purinului contaminat se efectuează în felul următor:

a) gunoiul de grajd și așternutul folosit trebuie stivuite pentru a se încălzi, aspersate cu dezinfectant și lăsate pentru cel puțin 42 de zile sau distruse prin incinerare sau îngropare;

Anexa nr. 6
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
Boala de Newcastle

Membrii celulei de criză

Numele, prenumele	Funcția	Telefon fix	E-mail
Ion Sulă	Director general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor	(373) 022 294-730	info@ansa.gov.md
Vasile Bahău	Director adjunct al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor	(+373) 022 210-513	ansa@maia.gov.md
Vitalie Carauș	Șef al Direcției Supraveghere Sanitar-Veterinară	(+373) 022 210-338	vitalie.caraus@ansa.gov.md
Nicolae Gangal	Directorul I.P.CRDV	(+373) 022 742-311	crdv@rambler.ru
Nicolae Antoci	Director adjunct al I.P.CRDV, Epizootolog I.P.CRDV	(+373) 22 742-908	antochcrdv@rambler.ru
Vasile Bumacov	Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare	(+373) 22 233-536	adm_maia@maia.gov.md
Anatol Arapu	Ministrul Finanțelor	(+373) 022 262- 523	cancelaria@mf.gov.md
Dorin Recean	Ministrul Afacerilor Interne	(+373) 022 228-301	mai@mai.gov.md
Gheorghe Șalaru	Ministrul Mediului	(+373) 022 204 - 507	secretariat@mediu.gov.md
Vasile Botnari	Ministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	(+373) 022 820-712	secretariat@mtid.gov.md
Andrei Usatfi	Ministrul Sănătății	(+373) 022 268-885	www.ms.gov.md
Maia Sandu	Ministrul Educației	(+373) 022 233-348	asistentministru@edu.md

Anexa nr. 7
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
Boala de Newcastle

Membrii Centrului Național de Combatere al Bolii

Numele, prenumele	Funcția	Telefon fix	E-mail
Ion Sula	Director general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor	(373) 022 294-730	info@ansa.gov.md
Vasile Bahău	Director adjunct al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor	(373) 022 210-513	vasile.bahau@ansa.gov.md
Vitalie Carauș	Șef al Direcției Supraveghere Sanitar-Veterinară	(373) 022 210-338	vitalie.caraus@ansa.gov.md
Nicolae Grati	Șef al secției sănătatea și bunăstarea animalelor	(373) 022 210-203	nicolae.grati@ansa.gov.md
Nicolae Gangal	Director al I.P.CRDV	(373) 022 742-311	crdv@rambler.ru
Nicolae Antoci	Director adjunct al I.P.CRDV, șef secție epizootologie, prognozare și profilaxie, I.P.CRDV	(373) 022 742-908	antochcrdv@rambler.ru
Ina Naraevschi	Șef secție virusologie I.P. CRDV	(373) 022 922-054	naraievscaiaina@mail.ru
Tatiana Orlova	Șef secție recepție probe și morfopatologie, I.P. CRDV	(373) 022 742-300	crdv@rambler.ru

Anexa nr. 8
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
Boala de Newcastle

Membrii grupului național de experți

Numele, prenumele	Funcția	Telefon fix	E-mail
Nicolae Gangal	Director al I.P.CRDV	(+373) 22 742-311	crdv@rambler.ru
Nicolae Antoci	Director adjunct al I.P.CRDV, Epizootolog I.P.CRDV	(+373) 22 742-908	antochcrdv@rambler.ru
Ina Naraevschi	Șef secție virusologie I.P. CRDV	(373) 022 922-054	naraievscaiaina@mail.ru
Nicolae Starciuc	Universitatea Agrară de Stat, șef catedra de epizootologie	(+373) 22 312-326	nickstarciuc@yahoo.com
Tatiana Orlova	Șef secție recepție probe și morfopatologie, I.P. CRDV	(+373) 22 742-370	crdv@rambler.ru
Victor Dediu	Medic veterinar epizootolog I.P.CRDV	(+373) 22 742-908	vdediuamvlpm@rambler.ru

Anexa nr. 9
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
Boala de Newcastle

**Lista persoanelor de contact, responsabile de instituirea
Centrului local de combatere a bolii**

Nr.	Denumirea raionului/ municipiului	Șeful Direcției raionale/municipale pentru siguranța alimentelor	Telefon de serviciu
1.	Anenii Noi	Andronic Petru	0265-22957
2.	Basarabeasca	Tarlev Mircea	0297-22576
3.	Briceni	Roșca Alexandru	0247-22300
4.	Cahul	Leșan Lilia	0299-41833
5.	Cantemir	Zagorschi Gheorghe	0273-23313
6.	Călărași	Anghel Tudor	0244-75432
7.	Căușeni	Agapii Vitalii	0243-23087
8.	Cimișlia	Tristan Evghenie	0241-22859
9.	Criuleni	Gangan Ion	0248-20273
10.	Dondușeni	Vengher Iuri	0251-21221
11.	Drochia	Găjiu Vasile	0252-22474
12.	Dubăsari	Spiridonov Alexandru	0248-55280
13.	Edineț	Veremciuc Marin	0246-22108
14.	Fălești	Balica Eduard	0259-23761
15.	Florești	Carbune Vasile	0250-22010
16.	Glodeni	Maican Vladimir	0249-22176
17.	Hâncești	Cojocaru Dumitru	0269-23659
18.	Ialoveni	Ursu Grigore	0268-22187
19.	Leova	Apreutes Mihail	0263-25285
20.	Nisporeni	Lozan Eduard	0264-25441
21.	Ocnîța	Cvasnițcaia Nadejda	0271-22267
22.	Orhei	Lisnic Sergiu	0235-21640
23.	Rezina	Tcaci Ivan	0254-21821
24.	Râșcani	Eremciuc Iurie	0256-24751
25.	Sângerei	Mițic Alexei	0262-24192
26.	Soroca	Revenco Arcadie	0230-23157
27.	Strășeni	Stamati Vsevolod	0237-22831
28.	Șoldănești	Prodan Ghenadie	0272-22439
29.	Ștefan Vodă	Pruteanu Eugeniu	0242-24387
30.	Taraclia	Tatarlî Elena	0294-25377
31.	Telenești	Andronic Valentin	0258-22166
32.	Ungheni	Echim Valeriu	0236-22876
33.	Comrat	Tucan Mihail	0298-22518
34.	Ciadâr -Lunga	Ianac Vladimir	0291-24053
35.	Vulcănești	Ivasenco Valeri	0293-22745
36.	Mun. Chișinău	Vengher Roman	022-593-234
37.	Mun. Bălți	Boboc Marin	0231-29926